

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 15-01-2018

Mødedato Mandag d. 15. januar 2018 kl. 19:45

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Orientering om Falkonergården.....	5
Status for arbejdet med Smart City.....	7
Høringsproces for den lokale del af det samlede busnet, der tilpasses metroen i 2019.....	11
Udbud af buslinje i Frederiksberg og København.....	18
Tillæg til altanmanualen.....	21
Områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret, Lys under Buen.....	24
Program for Rolighedsvej.....	28
Endelig vedtagelse af Lokalplan 213. Student Innovation House i den tidligere politistation på How	32
Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune.....	34
Lukket.....	37

Punkt 2: Meddelelser

00.22.04-P35-3-17

Sagsfremstilling

a. Besigtigelser

Besigtigelse af Åboulevard 53 (Til- og ombygning af etageejendom) og Norsvej 6/Sveasvej 5 (Beboelse i spidsloft i mansardtag incl. store tagudskæringer og store ovenlys) foreslås berammet mandag den 22. januar 2018 kl. 8.15-9.00. Sagerne behandles samme aften.

Forvaltningen blev bedt om at arrangere en besigtigelsestur med henblik på at se forskellige vindueseksemplere i forbindelse med en ansøgning om at skifte til træ/alu vinduer mod gade. Der skal derfor findes et tidspunkt.

b. Den Nationale Cykelkonference 2018

Københavns og Frederiksberg kommuner er blevet valgt som værtskommuner for Den Nationale Cykelkonference 2018, som finder sted den 29.-30. maj. Planlægning og gennemførelse sker i et samarbejde mellem Vejdirektoratet, Cyklistforbundet og værtskommunerne. Konferencen er en platform for to dages vidensudveksling, erfaringer og inspiration på cykelområdet for kommunale planlæggere og teknikere og alle andre med interesse for cykelpolitik og cykelfremme. Der forventes 150-200 deltagere, og der vil være fokus på at styrke samarbejdet på tværs af aktører og udforske udfordringer og potentialer på cykelområdet. Selve konferencen vil formentlig blive afholdt på Nationalmuseet, og arbejdet med at finde en lokalitet på Frederiksberg til middagen den 29. maj er i gang.

c. FIU beslutter igangsætning af kildesortering af affald

Frederiksberg Idrætsunion (FIU) har besluttet at igangsætte kildesortering af affald. Det sker i forbindelse med certificeringen Grøn Nøgleordning. Grundet FIU's helt centrale plads på Frederiksberg, støtter kommunen indkøb af materiel til kildesortering med 200.000 kr. som et engangsbeløb, betalt af erhvervsaffaldsgebyret. Det sker for at sikre igangsætning og miljømæssig korrekt implementering af sorteringen.

Frederiksberg Idrætsunion (FIU) udgøres af en række kommunale og private virksomheder (Bülowsshallen, Kedelhallen, Mariendalshallen, Frederiksberghallerne og Damsøbadet/Frederiksberg Idrætspark). Affald der opstår i FIU's haller, på plæner og øvrige anlæg er virksomhedsaffald genereret af estimeret 800.000 personale og brugere årligt. Den store og brede brugerkreds tæller både borgere, foreninger og andre virksomheder.

By- og Miljøområdet vurderer, at affaldssortering i FIU vil have stor miljømæssig betydning. Det skyldes dels, at de ca. 800.000 brugere vil få mulighed for at sortere, hvilket i sig selv vil generere store mængder til genanvendelse. Det skyldes også, at FIU antagelig er med til at skabe fællesskaber og fælles værdier og normer hos både unge og ældre deltagere i idrætsaktiviteter på Frederiksberg. Affaldssortering i FIU forventes derfor at skabe en adfærdsmæssig effekt, der rækker ud over den sortering, som foregår imens brugerne befinder sig i FIU's faciliteter. Til sidst vurderes det, at muligheden for affaldssortering i FIU vil have en positiv signaleffekt i forhold til at styrke Frederiksbergs image som en grøn og bæredygtig kommune.

d. Vesterbrogade 202D

Ejeren af Vesterbrogade 202D ansøgte i 2012 om tilladelse til nedrivning af bygningen, der er et mindre bindingsværkshus i gården. By- og Miljøudvalget meddelte i september 2012 forbud mod nedrivning af den bevaringsværdige bygning efter planlovens § 14. Forbud efter planlovens § 14 indebærer, at der indenfor 1 år, skal udarbejdes lokalplan for bevaring af bygningen. Ejeren trak herefter nedrivningsansøgningen tilbage, og der blev derfor ikke udarbejdet lokalplan.

I februar 2015 meddelte By- og Miljøudvalget tilladelse til om- og tilbygning af Vesterbrogade 202D med henblik på at etablere 4 ungdomsboliger til studerende, idet bindingsværksfacaden mod porten bevares i sin helhed.

I 2017 kunne By- og Miljøområdet konstatere, at den omtalte bindingsværksfacade (sydfacaden) var nedrevet, og ejeren af ejendommen blev derfor politianmeldt den 31. oktober 2017. Det kunne tillige konstateres, at ejeren var langt med at opføre en ny sydfacade. Da den nye facade afveg fra den oprindelige på en række væsentlige punkter, blev der udstedt en standsnings-meddelelse, hvorved ejeren blev gjort opmærksom på, at han vil blive pålagt ændringer i projektet, og at det er på hans risiko for yderligere økonomisk tab, at fortsætte byggeriet. Da materialerne fra den oprindelige facade var bortskaffet af ejeren, er den nye facade i et stort omfang opført i nye materialer. Undtaget herfra er døren samt vinduerne, der er de oprindelige vinduer fra bygningens nordfacade.

Forvaltningen er i løbende dialog med ejeren om at reetablere facaden, således at den i videst muligt omfang er identisk med den nedrevne facade, samtidig med at den lever op til gældende krav i bygningsreglementet. Forvaltningen gør opmærksom på, at politianmeldelsen opretholdes, og at ibrugtagningstilladelse til bygningen ikke bliver udstedt, førend bygningen, herunder sydfacaden, lever op til de krav, der er stillet over for ejer.

e. Gammel Kongevej ensrette fra 1. februar til slutningen af juli

By- og Miljøudvalget besluttede på sit møde den 27. november 2017 i sag nr. 410 om deponering af pulje til slidlag, at fortsætte renoveringen af cykelstierne på Gammel Kongevej, herunder at dette ville medføre en ensretning af Gammel Kongevej.

I sagen blev oplyst, at Frederiksberg Forsyning allerede fra 1. februar 2018 skal udskifte vand- og gasledninger under vejen og samtidig renovere nogle ejeres stikledninger på samme strækning, som skal renoveres, herunder at dette arbejde ligeledes vil kræve en ensretning af vejen, og at de to renoveringsarbejder derfor vil blive samtænkt for at skabe mindst mulig gene.

Den 1. februar ensrettes Gammel Kongevej således, så trafikken kun kan køre i retning mod Frederiksberg Rådhus.

Arbejdet går i gang 1. februar og foregår i to etaper. Det medfører trafikale ændringer af bil, cykel og bustrafik, ligesom der også bliver færre parkeringspladser.

- Etape 1 foregår fra 1. februar til 11. maj på strækningen fra Allégade til Alhambravej.
- Etape 2 foregår fra 22. maj til slutningen af juli på strækningen fra Alhambravej til Værnedamsvej.

Opdelingen i etaper muliggør afvikling af arrangementet Royal Run.

Arbejdet betyder også, at nogle forsyningskunder vil få lukket for vand og eller gas i kortere perioder. Frederiksberg Forsyning går i dialog med de erhvervsdrivende og forsøger at lægge lukninger på tidspunkter, hvor det skaber mindst mulig gene.

Frederiksberg Forsyning og Frederiksberg Kommune informerer bredt om indsatsen med skilte i området, opslag og breve.

Arbejdet – og eventuelle ændringer i tidsplanen – kan følges på www.frb-forsyning.dk/gl.kongevej. Ændringer i busdriften kan følges på www.dot.dk/trafikinformation.

f. Dialogmøde for bevarende lokalplan for Fuglebakkebebyggelsen

Der foreligger et udkast til bevarende lokalplan 193 for Fuglebakkebebyggelsen. Byudvikling afholder et dialogmøde forud for politisk behandling, hvor alle indenfor Fuglebakkebebyggelsens område er inviteret. Mødet afholdes den 25. januar 2018, kl. 19 i Duevejens Skoles SFO. På mødet vil der blive orienteret om baggrund og proces frem til nu og udkast til lokalplanforslag gennemgås. Ved temacafeer kan deltagerne drøfte anvendelser, bevaring af bebyggelse og muligheder for tilføjelser samt bevaring af hegn og beplantning. Herefter vil der være fælles dialog i plenum.

Lokalplanforslaget forventes behandlet på møder i By og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen i marts 2018.

g. Planklagenævnets afgørelse i forbindelse med beslutning om fældning af to lindetræer på Langelands Plads
Kommunalbestyrelsen traf den 18. april 2016 afgørelse om at fælde to lindetræer på Langelands Plads i forbindelse med etablering af en parkeringskælder og ny pladsdannelse på stedet. Der er efterfølgende indsendt en klage over afgørelsen til Planklagenævnet, som den 8. januar har truffet afgørelse herom. Planklagenævnet ophæver Kommunalbestyrelsens afgørelse og henviser sagen til fornyet behandling i kommunen. Planklagenævnet finder i sin afgørelse, at Frederiksberg Kommunes beslutning ikke indeholder en krævet konkret og individuel vurdering af, om der kan gives dispensation fra lokalplanen til at fælde de pågældende to træer. Nævnet lægger her vægt på, at sagen ikke er behandlet særskilt, men indirekte som en del af en beslutning om godkendelse af et udbudsmateriale for projektet. Det er således ikke selve vurderingen af fældningen af træerne, der er truffet afgørelse om. Det kan Planklagenævnet ikke tage stilling til. Forvaltningen vil snarest forelægge en særskilt sag om fældningen.

h. Falkoner Allé 114B, Rapport

Rapport med Center for Bygningsbevarings vurdering af Falkonergårdens bevaringsværdi samt tilstand. Rapporten, der er udarbejdet på foranledning af ejerne af Falkonergården, knytter sig til orienteringspunktet på dagens dagsorden om "Falkonergården".

Punkt 3: Orientering om Falkonergården

02.34.00-G01-18-17

Resume

By- og Miljøudvalget behandlede i oktober 2017 en ansøgning om tilladelse til nedrivning af den bevaringsværdige bygning, Falkonergården, beliggende Falkonér Allé 114b. Ansøger har siden trukket ansøgningen tilbage. Sagen har været omtalt i pressen, da der er borgere, som har rettet henvendelse til Kulturministeriet med ønsket om, at ejendommen fredes. Ejendommen blev solgt af Feibergs legat, med Kommunalbestyrelsen som legatbestyrer, i juni 2017. I nærværende sagsfremstilling orienteres om status i sagen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet de anmodede om en besigtigelse.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at orientering om Falkonergården tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget behandlede den 30. oktober 2017 en ansøgning om tilladelse til nedrivning af den bevaringsværdige ejendom Falkonér Allé 114B (Falkonérgården). Udvalget traf den beslutning at forbyde nedrivning og anmodede samtidig forvaltningen om en vurdering af de planmæssige muligheder for at bevare kulturmiljøet.

Baggrund:

Ejendommen, Falkoner Allé 114 - rummer både nr. 114A og 114B - der er sammenbyggede bygninger. 114A er ikke bevaringsværdig, mens 114B er udpeget som bevaringsværdig i Kommuneplan 2017, og den har en SAVE værdi på 4. SAVE er en sammenskrivning af "Survey of Architectural Values in the Environment" (= Kortlægning af arkitektoniske værdier i miljøet), og en SAVE registrering bygger på en vurdering af fem forskellige forhold ved en bygning: Arkitektonisk, kulturhistorisk og miljømæssige værdi, samt originalitet og tilstand. Hvert af disse forhold vurderes på en skala fra 1-9, og sammenfattes til en samlet bevaringsværdi for bygningen. Typisk regnes værdier fra 1-3 som høje og 4-6 som middel værdier, men på Frederiksberg er det besluttet at lade værdi 4 regne som en høj værdi. Ejendommen var ejet af Feilbergs legat, indtil den i juni 2017 blev solgt. Kommunalbestyrelsen indstillede og godkendte salget, som legatbestyrelse.

Efterkommere af den sidste beboer i ejendommen, har rettet henvendelse til Kulturministeriet og bedt om, at ejendommen fredes. Kulturministeriet har i brev af 14. september 2017 afvist at frede ejendommen, bl.a. med den begrundelse, at huset ikke er komplet i sin nuværende form. Denne afgørelse er påklaget af personen, som søgte om fredning, og der afventes afgørelse i den sag. Kommunen er ikke direkte involveret i en fredningssag, og vil kun blive hørt, såfremt Kulturministeriet ombestemmer sig og beslutter at frede ejendommen.

Ansøger har herefter trukket sin ansøgning om tilladelse til nedrivning tilbage.

Vurdering af de planmæssige muligheder for at bevare kulturmiljøet:

Grunden, matrikel 58a, er på 3.362 kvm, og er omfattet af lokalplan 26, der udlægger området til boligbebyggelse og fastlægger, at ny bebyggelse skal opføres som fritliggende villabebyggelse med højst 2 boliger i hver villa. Bebyggelsesprocenten må ikke overstige 50, og bygninger må højst være i to etager. Lokalplanen foreskriver endvidere, at træer der er mere end 25 år gamle ikke fældes eller beskæres uden Kommunalbestyrelsens samtykke. I forbindelse med sagen om salget af ejendommen, blev træerne på grunden gennemgået og vurderet. Der findes bl.a. et mere end 250 år gammelt platantræ samt et par store blodbøg og et stort egetræ, der alle er meget værdifulde for haverummet. Ved evt. nybyggeri på grunden, skal træernes rodzoner ved beskyttes. De bærende bevaringsværdige på grunden er således beskyttet gennem henholdsvis udpegningen i kommuneplanen af de bevaringsværdige bygning og ved at den eksisterende lokalplan beskytter de bevaringsværdige træer. Den planmæssige mulighed for at bevare kulturmiljøet er således i vidt omfang udfyldt med det eksisterende plangrundlag, idet det dog skal bemærkes, at rammerne for den konkrete udformning af evt. nybyggeri på grunden ikke er særligt præcise, men skal håndteres i dialogen med grundejeren. En vurdering af forholdet mellem salgssagen og evt. ny lokalplanlægning er givet i bilaget l(ukket)

Processen fremadrettet:

Forvaltningen har en løbende dialog med ejeren af ejendommen, der har bedt Center for Bygningsbevaring om at komme med et oplæg til renovering af ejendommen under hensyntagen til ejendommens særlige historie. Det forventes, at der kommer et oplæg i løbet af februar. Dialogen mellem ejeren og forvaltningen handler også om, hvilke byggemuligheder, der ivoerigt er på grunden indenfor det nuværende plangrundlag.

Ejerne har foreslået, at By- og Miljøudvalget kommer på besigtigelse på ejendommen.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget

LRM

Punkt 4: Status for arbejdet med Smart City

85.11.00-G01-1-14

Resume

By- og Miljøudvalget præsenteres for en status på Frederiksberg Kommunes Smart City projekter og samarbejder. Flere af projekterne er koblet til etableringen af Smart City Wifi-netværket, der er fyrtårnsprojektet i strategien og udviklet i samarbejde mellem Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen om status på arbejdet med Smart City i Frederiksberg Kommune til efterretning, idet udvalget bemærker, at borgere og virksomheder skal inddrages, og at det i projektet skal sikres, at fordele og muligheder for borgere og virksomheder tydeliggøres i kommunikationsindsatsen. Udvalget anmodede desuden om en statusrapportering midt på foråret.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at orienteringen om status på arbejdet med Smart City i Frederiksberg Kommune tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Smart City er en tilgang, hvor kommunen i samarbejde med borgere og virksomheder skaber datadrevne løsninger, der udnytter teknologiske muligheder til at udvikle byen og skabe de bedste rammer for et trygt og bæredygtigt liv. En Smart City er en by, hvor der findes redskaber og data til at træffe bedre beslutninger, forudsæ problemer, løse dem proaktivt og koordinere ressourcer for, at byen fungerer effektivt. Smart City tager oftest afsæt i byens udfordringer på det tekniske område fx. på mobilitets-, klima- og forsyningsområdet, men der tales også i branchen om Smart Society, Smart Citizens, Smart Communities, Smart Sundhed og tilsvarende, som dermed dækker en kommunens aktiviteter bredere.

Frederiksberg Kommunes definition af Smart City er formuleret i Frederiksberg Smart City Strategien, som blev godkendt af Magistraten den 15. juni 2015 og som siden hen er indarbejdet i Frederiksbergstrategien og i Kommunplan 2017. Der pågår pt. interne og eksterne indsatser for at udbrede kendskabet til kommunens arbejde med Smart City, og for at få etableret mere samarbejde med eksterne aktører såsom virksomheder, iværksættere, uddannelsesinstitutioner m.m. Frederiksberg Smart City Challenge, som afholdes den 23.- 25. februar 2018 i samarbejde med Københavns Universitet, er et eksempel herpå.

By- og Miljøudvalget udsatte den 27. november 2017 sagen efter drøftelse, idet udvalget bemærker, at spørgsmålet om nedsættelse af et §17.4 udvalg endnu ikke er afklaret.

Tidligere sagsfremstilling

Siden Frederiksberg Smart City Strategien blev vedtaget af Magistraten i juni 2015, har forvaltningen arbejdet videre med konkretisering, udvikling og implementering af smart city projekter. Samtidigt er der et øget fokus på at udbrede kendskabet til mulighederne ved åbne data og smart city løsninger, så disse naturligt indarbejdes i nye anlægsprojekter, når det giver mening.

Denne status giver en kort beskrivelse af igangværende projekter, initiativer og samarbejder, hvis indhold og status uddybes yderligere nedenfor.

Smart Forsyning/Frederiksberg Smart City Wifi-netværk

Formålet med Smart Forsyning-projektet er at hjemtage målerdata på vand og varme ved hjælp af realtids fjernaflæsning. Fjernaflæsningen muliggør flere og mere detaljerede data om forsyning og forbrug af vand og fjernvarme. Kunderne slipper bl.a. for selv at indberette deres forbrug, og kan løbende overvåge forbruget digitalt for derigennem at iværksætte evt. besparelsetiltag.

Frederiksberg Forsyning forventer, at Smart City Wifi-netværket er i drift i løbet af februar 2018. Så snart netværket er i drift, vil Frederiksberg Kommune kunne koble egne Smart City projekter på netværket.

Smart Parkering

By- og Miljøområdet har installeret forskellige sensorer, kameraer og følere ved p-pladsen bag Rådhuset, hvor de anonymt vil registrere, hvilke parkeringspladser der er ledige, samt hvor længe en bil har været parkeret. De indsamlede data skal give borgere og forvaltning information om ledige p-pladser, synliggøre hvilke områder i byen, hvor der er størst

parkeringspres fordelt på tidsrum, og måle på bilisternes adfærd i forbindelse med ændringer af parkeringsregler, priser eller anlæg af parkeringskælder.

Projektet er afhængig af Smart City-netværket. Det forventes, at løsningen hurtigt vil kunne komme i drift, så snart Forsyningen klarmelder Frederiksberg Smart City Wifi-netværket.

Det kommende år, vil der være fokus på at skabe dialog med eksterne parter (fx. TomTom, Easypark m.fl.), der er interesserede i at bruge åbne data fra projektet til at forbedre deres egne services samt rulle projektet ud i større skala.

Scannerbil

Frederiksberg Parkering har investeret i en scannerbil, hvis formål er at indsamle oplysninger om ulovligt parkerede biler på Frederiksberg. Teknologien muliggør, at p-vagternes ressourcer kan optimeres, idet scannerbilen kan gennemsnøge større områder på kort tid.

Scannerbilen, der er testet i den østlige del af Frederiksberg, har haft startvanskeligheder, og der arbejdes pt. på at finde en løsning i samarbejde med leverandøren, således at bilen hurtigst muligt kan komme i fuld drift.

Intelligent belysning

Siden 2013 er utidssvarende og energikrævende belysning i kommunen blevet udskiftet med intelligente LED-armaturer med intelligent styring. I dag udgør LED-belysning 20% af det samlede antal lyskilder på Frederiksberg, og ca. 1/3 af kommunens belysning er opdateret og fremtidssikret. Dette arbejde fortsætter i de kommende år, hvor der løbende vil ske udskiftning af armaturer til LED, udbredelse af webbaseret styring samt afprøvning og implementering af nye teknologier.

Klimavarslingsystem

Projektet er et samarbejde mellem Frederiksberg Forsyning, DHI (Dansk Hydraulisk Institut), Climate Adaptation Living Lab (CALL) samt Forsikring og Pension om at udvikle et varslings- og informationssystem i Frederiksberg til klimatilpasning af byen. Projektet, der ledes af Frederiksberg Forsyning, løber over en 2-årig periode og finansieres primært af midler fra Forsikring og Pension.

Der gennemføres pt. en antropologisk undersøgelse på tre udvalgte områder på Frederiksberg med henblik på at identificere hvilke adfærd der i projektet kan påvirkes mod øget klimaparathed. Næste skridt er at identificere, hvilke datadrevne løsninger, der skal understøtte adfærdsændringen blandt projektets målgruppe.

Test af klimasensorer

Som et supplement til ovenstående projekt om klimavarsling har By- og Miljøområdet indkøbt en række sensorer med henblik på at optimere områdets egen drift og overvågning af brønde, faskiner med mere. Aktuelt testes løsningerne på Helenevej og Mariendalsvej og forventes herefter at blive spredt yderligere ud i byen med kommende vedligeholdelses- og anlægsprojekter.

Selvvandingsplantekasser med IoT sensormonitorering

By- og Miljøområdet deltager i et pilotprojekt i samarbejde med DTU, Byland Studio og DELTA. Projektet går ud på at teste en "intelligent" plantekasse udformet som bænk, hvis formål er at effektivisere driften af beplantning og vanding af kommunens planter. Testen foregår på Jesper Kleins Plads og forventes at løbe nogle måneder endnu for også at teste løsningen i vinter- og forårsvejr.

Projektet ønsker at afdække, om automatiske selvvandingsplantekasser med integreret sensormonitorering, kan nedsætte behovet for at tilse og vande beplantningen. Projektet finansieres 100% af fondsmidler fra InfinIT. Frederiksberg deltager med viden (fx om vanding af plantekasser/bede og vandforbrug) samt en lokation til test. Frederiksbergs eventuelle videre deltagelse i projektet afgøres efter testen er evalueret.

Smart Greater Copenhagen

By- og Miljøområdet deltager i ReVus fyrtårnsprojektet Smart Greater Copenhagen under Regionens Vækst og Udviklingsstrategi, hvor Frederiksberg Kommune er repræsenteret i både styre- og arbejdsgruppe.

Formålet med projektet er at udarbejde en regional Smart City strategi samt identificere konkrete implementeringsindsatser for regionen. Projektet er ca. halvvejs og det forventes at der i foråret 2018 kan præsenteres en Smart City vision og strategi, som herefter skal politisk behandles i regionen.

Smart City Cybersecurity Lab (SCL)

SCL er et nyetableret regionalt videnscenter/tænketank for håndtering af cybertrusler og angreb på borgernes privatliv. Centret blev etableret i august 2017 og har fået tildelt 2 års fondsmidler fra Regionen til blandt andet at udvikle relevante

sikkerhedsløsninger, som kan anvendes i kommunernes arbejde med Smart City løsninger, herunder en håndbog for sikkerhed og privacy målrettet kommunale medarbejdere.

Frederiksberg deltager i tænketanken som for tiden arbejder på at finde datacases i landets kommuner, som bruger sammenstillede datasæt for at analysere sikkerheden/sårbarheden i disse.

Klar til Smart Vækst

Klar til Smart Vækst er et 2-årigt kommunalt kompetenceudviklingsinitiativ støttet af Region Hovedstaden og Væksthus Hovedstaden, og som udbydes i samarbejde med Aalborg Universitet, DTU og Gate21. Kompetenceforløbet løber i 2017 og 2018.

13 ledere og ansatte fra By- og Miljøområdet deltager i kompetenceforløbet og fungerer samtidigt som interne Smart City ambassadører i Frederiksberg Kommune. Fokus for det kommende års arbejde er, at sprede viden om mulighederne ved Smart City løsninger i egen enhed/afdeling, samt identificere konkrete drifts- og anlægsprojekter, hvor sensorer og datadrevne løsninger kan skabe større værdi i form af bedre viden, bedre beslutningsgrundlag, større effektivitet m.m.

Hackatons

Frederiksberg Kommune har siden Smart City Strategiens godkendelse arbejdet aktivt på at udbrede kendskabet til potentialerne ved at arbejde med smart city løsninger og åbne data i og uden for forvaltningen. Dette er blandt andet sket i regi af samarbejdet med Open Data Dk samt de lokale uddannelsesinstitutioner men også i kraft af metoden Hackathon.

Kommunen har i regi af medlemsskabet af Open Data DK allerede afviklet to hackathons med gode erfaringer (openenergydays.dk og opentourismdays.dk), og arbejder nu på at afholde vores første Frederiksberg Smart City Hackathon den 23.- 25. februar 2018 i Marmorhallen på Thorvaldsensvej i samarbejde med SCIENCE Innovation Hub (iværksætttermiljø på Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet).

Fokus for denne hackathon vil være udfordringer tæt koblet til Smart City begrebet og dagsordenen om bæredygtighed. By- og Miljøudvalget vil blive forelagt en mere detaljeret orientering om case, program m.m., når vi nærmer os tidspunktet for afviklingen.

By- og Miljørådets vurdering

Frederiksberg Kommune er generelt godt med i forhold implementering af Smart City løsninger sammenlignet med andre byer i Danmark, og der er god fremdrift i kommunens Smart City projekter. By- og Miljøområdet har valgt en tilgang til arbejdet med Smart City via eksisterende anlægsprojekter. Det indebærer eksempelvis at sensorer og andre IoT-teknologier indtænkes der, hvor det er naturligt, og hvor data kan berige viden om projekterne og deres effekt. Dette fordrer at fagmedarbejdere skal have bredt kendskab til udfordringerne og potentialerne ved Smart City løsninger og kontinuerligt holde sig opdateret på nye teknologier. Forvaltningen prioriterer derfor deltagelse i kompetenceforløb såsom 'Klar til Smart Vækst' og 'SCL' og mulighederne for at etablere tværkommunale netværk for videndeling og grobund for fælles projekter.

Forvaltningen prioriterer derudover dialog med Smart City leverandørerne om konkrete løsninger og fritstilling af åbne data. Det er forvaltningens opfattelse at Frederiksberg Kommune er en særdeles attraktiv kommune for Smart City leverandører, der ønsker at teste og implementere deres løsninger i en befolkningstæt og bymæssig kontekst. Denne position forsøges fastholdt via løbende dialog med store såvel som små Smart City aktører.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M.
HH/CFM

Historik

By- og Miljøudvalget, 27. november 2017, pkt. 399:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet udvalget bemærker, at spørgsmålet om nedsættelse af et §17.4 udvalg endnu ikke er afklaret.

Indstilling 27. november 2017, pkt. 399:

By- og Miljøområdet indstiller,

at orienteringen om status på arbejdet med Smart City i Frederiksberg Kommune tages til efterretning.

Bilag

Smart City Strategi 2015

Punkt 5: Høringsproces for den lokale del af det samlede busnet, der tilpasses metroen i 2019

13.05.16-G01-3-17

Resume

Når Cityringen åbner i maj 2019 forventes det, at mange passagerer vil bruge metroen i stedet for busserne. Busnettet skal derfor tilpasses og den endelige bestilling af bustrafikken skal afgives til Movia inden 1. maj 2018. Movia har nu, på baggrund af de tidligere beslutninger om det såkaldte strategiske busnet, lavet et forslag for det lokale busnet og dermed til det samlede busnet, og har beregnet økonomien heri. Forslaget skal i offentlig høring og materialet forelægges til udvalgets godkendelse og eventuelle bemærkninger inden høringen, som planlægges igangsat i uge 4.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at Movias forslag til det samlede busnet sendes i offentlig høring på Frederiksberg i perioden 22. januar til 4. marts 2018 med ledsagende bemærkninger fra By- og Miljøudvalget om, at udvalget særligt ønsker synspunkter fra borgernes til Movias forslag om :

- reduktion i omfanget af Frederiksbergbussernes drift,
- lavere frekvens på linje 18 sammenlignet med nuværende linje 8A,
- lavere frekvens på linje 26 sammenlignet med idag,
- lavere frekvens på linje 37 sammenlignet med nuværende linje 34, og
- ændringer med betydning for busbetjeningen af idrætsanlæggene ved Jens Jessens Vej.

Udvalget anmodede om Movias overvejelser vedrørende evt. indfasning. Udvalget anmodede desuden om, at der vies særlig opmærksomhed til ældre borgere i den kommende kommunikationsindsats.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at Movias forslag til det samlede busnet sendes i offentlig høring på Frederiksberg i perioden 22. januar til 4. marts 2018 med ledsagende bemærkninger fra By- og Miljøudvalget om, "at der som udgangspunkt ikke bør ske reduktion i omfanget af Frederiksbergbussernes drift, men at udvalget naturligvis også gerne modtager kommentarer på dette punkt."

Sagsfremstilling

I 2007 blev anlægsloven for Metro Cityringen vedtaget. Det skete på baggrund af en aftale der i 2005 var indgået mellem Frederiksberg og Københavns Kommuner og Regeringen. Anlægsarbejdet blev påbegyndt i 2009 og Cityringen åbner i sommeren 2019.

Cityringen bliver 15,5 kilometer lang. Den vil med 17 underjordiske stationer skabe højfrekvent og hurtig forbindelse mellem Frederiksberg, Indre By, Østerbro og Vesterbro. Cityringen vil skabe en markant forbedring i den kollektive trafik, og det forventes, at flere vil vælge at benytte det samlede kollektive trafikssystem.

Når Cityringen åbner forventes det, at der sker en markant overflytning af passagerer fra busserne til metroen, da metroen vil være mere attraktiv på tværs af byen. Busnettet skal derfor tilpasses så bus og metro spiller bedst muligt sammen.

I følge Lov om Trafikselskaber skal kommunerne bestille al offentlig buskørsel gennem et trafikselskab. På Sjælland er det Movia. Movia udbyder busdriften og indgår kontrakterne med busoperatørerne. Kontrakterne kører over 6 år med mulighed for 3 gange 2 års ekstra drift, hvis der leves op til forskellige kvalitetsparametre. Dermed kører mange af kommunens busser i kontrakter af 12 års varighed.

Tilpasningen af busnettet til Cityringen er omfattende, og betyder en reduktion i den samlede busdrift på over 200.000 timer i hele regionen. Derfor har processen med at tilpasse busdriften været i gang over en længere årrække.

Opbygningen af busnettet

Det samlede busnet, der skal køre med åbningen af Cityringen kaldes "Nyt Bynet", og består af det strategiske busnet, som på Frederiksberg er A- og S-busser, og det lokale busnet.

Det strategiske busnet

Hvordan A- og S-busserne skal køre, når Cityringen sættes i drift i 2019 blev besluttet med Movias Trafikplan 2016. Frederiksberg Kommune havde Trafikplan 2016 i høring i oktober måned 2016, og har på baggrund heraf afgivet et

høringssvar til Movia, som blev behandlet og godkendt i Kommunalbestyrelsen den 5. december 2016. By- og Miljøudvalget blev den 27. marts 2017 orienteret om godkendelsen af Movias Trafikplan 2016 i Movias bestyrelse.

Movia har efter godkendelsen i bestyrelsen af Trafikplan 2016 været i dialog med kommuner og regioner, og suppleret det strategiske busnet med et lokalnet således, at der nu ligger et forslag til det samlede busnet.

Det lokale busnet er det, der nu skal i høring. By- og Miljøudvalget blev den 27. november 2017 orienteret om, at Københavns Kommune sender det lokale busnet i høring fra uge 1 til uge 6 i 2018, og at Frederiksberg Kommune sender det i høring fra uge 4 til og med uge 9 i 2018.

Baggrunden for forslaget

Foretages der ikke en tilpasning af busnettet til Cityringen, vil det kommunale tilskud til busdrift stige markant. Det skyldes overflytningen af passagerer fra bus til metro. Dermed vil der ske et fald i indtægterne til busserne, hvilket betyder et øget behov for kommunalt tilskud.

Det har efter aftale med kommunerne været en målsætning for Movia, at undgå en meget stor udgiftsvækst. Forslaget er baseret på ønsket om at skabe den bedst mulige betjening indenfor nogenlunde det samme udgiftsniveau. Det er foreløbig beregnet, at der trods en tilpasning af busnettet til Cityringen vil være en forventet udgiftsstigning på mellem 50 og 60 mio. kr. samlet for kommunerne i Region Hovedstaden og Region Hovedstaden for 2019. Denne stigning er fordelt meget forskelligt mellem kommunerne. Det skal dog bemærkes, at der er en betydelig usikkerhed omkring de økonomiske overslag.

Det strategiske busnet

Det strategiske busnet, der som nævnt er besluttet med Movias Trafikplan 2016 består på Frederiksberg af fem A-bus linjer og en S-bus linje. For at skabe et samlet overblik er linjerne i det strategiske busnet beskrevet i det følgende efterfulgt af de bemærkninger, som Frederiksberg Kommune havde til forslaget inden det blev vedtaget.

- Linje 1A: Avedøre St. – Hellerup St.

På Frederiksberg erstatter linje 1A den nuværende linje 3A på H.C. Ørsteds Vej, Alhambravej og Kingosgade. Linjen giver direkte busforbindelse til blandt andet Vesterbro og Østerbro ved Trianglen.

1A kører til Cityringen ved Frederiksberg Allé og holder på H.C. Ørsteds Vej tæt på den eksisterende metro ved Forum Station.

- Linje 2A: Tingbjerg – Refshaleøen

På Frederiksberg vil linje 2A køre på Godthåbsvej, Rolighedsvej og Rosenørns Allé ligesom den eksisterende linje 2A. Mod vest kører linje 2A fortsat til Brønshøj og Tingbjerg, mens den mod øst får endestation ved Refshaleøen via Hovedbanegården, Christiansborg og Christianshavn via Knippels Bro.

Linje 2A kører til den nuværende metro ved blandt andet Forum Station, og til Cityringen ved blandt andet Aksel Møllers Have Station. Forbindelse til S-tog kan opnås ved Grøndal Station og Hovedbanegården.

- Linje 4A: Buddinge St. – Friheden St.

På Frederiksberg vil linje 4A køre på Nordre og Søndre Fasanvej ligesom den eksisterende linje 4A. I nordlig retning kører linjen til Buddinge Station via Nørrebro Station og Høje Gladsaxe, mens den i sydlig retning kører til Friheden Station via Valby Station.

Linje 4A skaber forbindelse til S-tog og regionaltog i Valby, metro ved Fasanvej og Cityringen ved Nørrebro Station, hvorfra der også kører S-tog.

- Linje 7A: Rødovrehallen – Ny Ellebjerg St.

På Frederiksberg erstatter linje 7A den nuværende linje 6A på Roskildevej og Vesterbrogade. Derudover vil linjen køre via Platanvej, Frederiksberg Allé og Hovedbanegården til Sydhavnen.

Linjen skaber forbindelse til metroatlet ved Frederiksberg Allé Station og Hovedbanegården, hvorfra der også kører S-tog og regionaltog. Linjen vil blandt andet standse ved Ålholm Station, hvorfra der afgår S-tog.

- Linje 9A: Glostrup St. – Valbyparken

På Frederiksberg bliver linje 9A en central øst-vest-gående forbindelse ad Peter Bangs Vej, Smallegade og Gammel Kongevej. Linjen drejer af fra Gammel Kongevej ved Madvigsgade og Platanvej i retning mod Valbyparken gennem Vesterbro og Sydhavnen.

Linje 9A giver skiftemuligheder til Cityringen ved Frederiksberg Allé Station og til den eksisterende metro ved blandt andet Flintholm Station, hvorfra der også afgår S-tog. Derudover kan der skiftes til S-tog ved blandt andet Peter Bangs Vej Station og Carlsberg Station.

- Linje 250S: Bagsværd St. – Dragør Stationsplads

På Frederiksberg kører linje 250S til Forum Station via Bülowvej og Rosenørns Allé. Linjen giver blandt andet hurtig og direkte forbindelse til Nørrebro Station og videre ud til arbejdspladser i Mørkhøj og Bagsværd. Linjen betjener desuden Hovedbanegården og det centrale Amager.

Høringssvar fra Frederiksberg Kommune til Trafikplan 2016

Trafikplan 2016 indeholdt flere temaer, hvoraf det strategiske busnet var et af emnerne, som Frederiksberg Kommune afgav høringssvar til. I høringssvaret fra Frederiksberg Kommune til Movia godkendte Frederiksberg Kommune forslaget om fortsat betjening med A-bus, hvor de nuværende linjer 2A, 3A og 4A kører. Frederiksberg Kommune godkendte også ændringsforslaget til linje 7A, som på Frederiksberg betjener den nuværende linje 6A's rute indtil Platanvej. Herfra skaber linjen forbindelse til det nye skiftepunkt på Frederiksberg Allé og kører videre og skaber forbindelse til Hovedbanegården og Tivoli. Frederiksberg Kommune godkendte i høringssvaret, at linje 9A bliver koblet op på skiftepunktet på Frederiksberg Allé.

Cityringen vil overtage mange af de nuværende passagerer fra linje 8A mellem Frederiksberg Station og Poul Henningsens Plads Station. Derfor accepterede Frederiksberg Kommune forslaget om ikke længere at køre A-bus på Allégade og Falkoner Allé. I høringssvaret supplerede Frederiksberg Kommune her med, at det er centralt for kommunen, at den lokale linje der skal køre på strækningen, som minimum får 10 minutters drift i alle dagtimerne. I Movias forslag til det samlede busnet er der etableret en linje 18, der kører mellem Emdrup Torv og Lergravsparken. På Frederiksberg kører linjen mellem Valby Station og Nuuks Plads, som linje 8A i dag.

I høringssvaret gav Frederiksberg Kommune udtryk for, at det er vigtigt for kommunen, at der skabes en lokal buslinje i korridoren Finsensvej - Smallegade - hele Gammel Kongevej og med forbindelse til City. I Movias forslag til det samlede busnet er der etableret en buslinje, der kører mellem Kastrop Station og Jydeholmen. På Frederiksberg kører linjen mellem Vesterport Station og Flintholm Station, som den nuværende linje 31, og lever dermed op til Frederiksberg Kommunes ønske.

I høringssvaret fra Frederiksberg Kommune blev der også lagt vægt på, at det var afgørende for Frederiksberg, at der opretholdes en A-bus med forbindelse til City på hele Gammel Kongevej. Dette er ikke medtaget i Movias forslag. Baggrunden er, at Movias beregninger har vist, at den nuværende linje 9A på strækningen mellem Frederiksberg Rådhus og City (Slotsholmen) vil miste 70% af passagerne. Det er efter Movias opfattelse for stort et fald til at kunne opretholde en A-bus og Københavns Kommune, der i givet fald i væsentligt omfang skulle medfinansiere en sådan linje, har tilkendegivet det samme. I stedet vil der med det fremlagte forslag til det samlede busnet være en lokal buslinje fra Finsensvej ad Smallegade og hele Gammel Kongevej med forbindelse til Vesterport Station, Københavns Rådhusplads og via Slotsholmen videre til Amager. I forslaget kører linjen 5 gange i timen. Herudover vil den vestlige del af Gammel Kongevej fortsat være betjent af linje 9A, og den østlige del af Gammel Kongevej vil udover den ovennævnte linje være betjent af linje 26. De to linjer vil tilsammen give busbetjening 9 gange i timen på Gammel Kongevej.

Det lokale busnet

Det lokale busnet, som er i høring, sikrer, at der bliver lokal busdækning, der hvor metroen og det strategiske busnet ikke er tilstrækkelige. Forslaget til de lokale linjer, der kører på Frederiksberg er beskrevet nedenfor.

- Linje 12: Islev, Viemosevej – Svanemøllen St.

Linje 12 kører på i Frederiksberg Kommune på Borups Allé og Nordre Fasanvej. Herfra kører linjen til Ydre Østerbro og Vanløse samt S-togsstationerne Fuglebakken og Nørrebro. Fra Nørrebro Station er det også muligt at skifte til Cityringen.

- Linje 18: Emdrup Torv – Lergravsparken St. / Ørestad St.

På Frederiksberg kører linje 18 ad Falkoner Allé, Allegade og Pile Allé til blandt andet Valby og Ydre Østerbro. Linje 18 giver forbindelse til både den eksisterende metro og Cityringen ved blandt andet Frederiksberg Station og ved Nuuks

Plads og til regionaltoget og S-toget ved Valby Station.

- Linje 26: Bellahøj – Sankt Annæ Plads

På Frederiksberg kører linje 26 på Pile Allé, Frederiksberg Allé, Alhambravej og Gammel Kongevej med forbindelse til blandt andet Valby og Slotsholmen. Linjen kører blandt andet forbi Cityringen ved Frederiksberg Allé og S-toget ved Langgade og Hovedbanegården.

- Linje 31: Jydeholmen – Kastrup St.

På Frederiksberg kører linje 31 på Gammel Kongevej, Smallegade og Finsensvej. Herfra er der mulighed for at komme til blandt andet Indre By og det østlige Amager via Knippelsbro. Linje 31 giver blandt andet forbindelse til Cityringen og S-toget ved Hovedbanegården.

- Linje 37: Flintholm St. – Amagerværket

På Frederiksberg kører linje 37 på C.F. Richs Vej, Bernhard Bangs Allé, Finsensvej, Nylandsvej og Vodroffsvej til den nordøstlige del af Amager via Knippelsbro. Linjen kører blandt andet forbi Frederiksberg Station, hvor både den eksisterende metro og Cityringen kører og Hovedbanegården, hvor der både er metro, S-toget og regionaltoget.

- Linje 68: Lyngby St. – Bella Center St.

Linje 68 kører gennem Frederiksberg på Borups Allé. Herfra skaber linjen forbindelse til blandt andet Bellahøj, Hovedbanegården og Islands Brygge via Langebro. Linjen kører blandt andet forbi Nuuks Plads, hvor Cityringen kører og S-togsstationerne Fuglebakken og Vesterport.

- Linje 72 og 74: Frederiksbergbusser

For at sikre, at økonomien på Frederiksberg ikke skulle stige over det afsatte beløb, er der i Movias forslag reduceret i kørsel med de tre Frederiksbergbusser. Linje 71 – der er den mindst benyttede af Frederiksbergbusserne udgår helt, men betjeningen af Thorvaldsensvej foreslås fortsat betjent af en lokal bus, som i forslaget vil køre ad Vodroffsvej og betjene den sydlige del af Vodroffsvej og give en forbindelse ind til Vesterport Station og Hovedbanegården. Driften på linje 72 og 74 er foreslået halveret ved, at de to busser kører en gang i timen på skift i stedet for begge at køre to gange i timen. Linje 72 bevarer sin nuværende linjeføring fra Frederiksberg Rådhus ad blandt andet Peter Bangs Vej, Jens Jessens Vej, Roskildevej og Allegeade.

Linje 74 bevarer sin nuværende linjeføring fra Frederiksberg Rådhus ad blandt andet Howitzvej, Emil Chr. Hansens Vej, Tesdorfsvej, Fasanvej, Mariendalsvej, Godthåbsvej og Falkoner Allé. Linje 72 og 74 vil køre én gang i timen og blive kørt af samme bus, så det er muligt at skifte mellem de to linjer uden at foretage en fysisk omstigning og dermed køre fra for eksempel Domus Vistas til for eksempel Frederiksberg Svømmehal eller Frederiksberg Centret.

Som det fremgår af det følgende vil denne tilpasning af Frederiksbergbusserne dog ikke være nødvendig, for at overholde det budget for busdriften som Kommunalbestyrelsen har besluttet for 2019 og frem.

Det samlede materiale om Nyt Bynet med kommune- og linjebeskrivelser kan ses på Movias hjemmeside:

<https://www.moviatrafik.dk/nyt-bynet>

De lokale buslinjer, der skal i høring, er vedhæftet som bilag til sagen.

Økonomioverblik

Ud fra de beskrevne linjer har Movia beregnet et overslag over passagertal og økonomien i hver kommune. For Frederiksberg Kommune viser Movias nuværende beregninger, at det foreslåede busnet vil koste 54,7 millioner kroner i 2019 og 57,6 millioner kroner i 2020. Der er på Frederiksberg afsat ekstra midler til busdriften fra 2019 og frem for at imødekomme eventuelle merudgifter som følge af metroen og busomlægningsne. Tidligere beregninger viste en væsentlig større forøgelse af udgifterne til busdriften.

I tabel 1 ses et overblik over Movias beregninger og de budgetteret overslag på Frederiksberg. Beløbene i tabellen giver udtryk for det råderum der er til busdriften. Det må bemærkes, at Movias økonomiske overslag for 2019 og 2020 er behæftet med stor usikkerhed, da det trods omfattende modelberegninger ikke er muligt med sikkerhed at forudsige, hvordan brugerne vil benytte den kollektive trafik efter åbningen af Cityringen.

Selv om der på papiret er et råderum til yderligere tilkøb af busbetjening ud over, hvad der ligger i det foreliggende forslag, anbefaler forvaltningen, at dette ikke udnyttes fuldt ud. Med de væsentlige usikkerheder, der er omkring

vurderingen af passagertal og økonomi i 2019, vil det være mest forsvarligt at ”tilbageholde” for eksempel halvdelen af råderummet til eventuelle efterfølgende justeringer, når den faktiske udvikling er kendt.

Tabel 1: Udgifter til busdriften i Frederiksberg Kommune - faktisk afholdte og forventede (2018 prisniveau)

	Faktisk afholdte udgifter	Movias overslag for nyt bynet	Budgetteret på Frederiksberg
2019	-	54,7 mio. kr.	63,1 mio. kr.
2020	-	57,6 mio. kr.	66,1 mio. kr.

Opmærksomhedspunkter på Frederiksberg:

Det blev allerede med det strategiske net besluttet, at linje 9A vil dreje ved Madvigs Allé og betjene den nye metrostation på Frederiksberg Allé. Som beskrevet vil den østlige del af Gammel Kongevej ind mod København være betjent af to linjer der til sammen giver 9 afgang i timen. Linje 26 vil køre fra Valby og køre ad Pile Allé, Frederiksberg Allé, Alhambrevej og Gammel Kongevej og køre til Sankt Annæ Plads forbi Hovedbanegården. Linje 31 vil køre til Vanløse ad Finsensvej og Gammel Kongevej som den nuværende linje 31, men vil fortsætte forbi Hovedbanegården og køre via Knippelsbro til Amager. Forvaltningen vurderer, at betjeningen på Gammel Kongevej kommer til at stemme overens med de behov, der vil være efter åbningen af Cityringen, hvor mange vil vælge at benytte denne. Ønsker Frederiksberg således at opretholde en A-bus på strækningen, vil det skulle ske som en selvstændigt finansieret Frederiksberg-linje mellem for eksempel K.B. Hallen Station og Vesterbro Station. Prisen for denne er estimeret til 13-16 mio. kr. Ønsker Frederiksberg Kommune efter høringen at gå videre med en sådan løsning, skal den i givet fald tilpasses det foreslåede busnet.

Linje 8A er besluttet nedlagt som en del af det strategiske net, da en del af Cityringen vil køre lige under linje 8As nuværende rute. Til gengæld er linjen i forslaget for det lokale net ændret til linje 18, som kører 6 gange i timen i myldretiden og 3 gange i timen i dagtimerne og om aftenen. Linjen vil køre fra Valby Station ad Pile Allé, Allegade og Falkoner Allé og videre til Østerbro. Det er svært at forudsige, hvor mange der vil vælge at benytte metroen, men bussernes hastighed gennem byen vil betyde, at mange mellem for eksempel Frederiksberg, Nørrebro og Østerbro vil vælge at benytte metroen. Betjeningen vurderes derfor tilstrækkelig på Falkoner Allé.

For at sikre, at økonomien ikke oversteg det afsatte beløb er der som nævnt reduceret i Frederiksbergbusserne. Da det foreslåede busnet formentlig ikke bliver så dyrt som først beregnet og Frederiksberg Kommune har et højere budget til busbetjeningen fra 2019 og frem, vurderer forvaltningen, at der vil være økonomi til at opretholde driften på Frederiksbergbusserne som i dag med alle tre linjer. Frederiksbergbusserne er og vil fortsat være den del af busdriften, der har det største tilskudsbehov per påstigende, men er samtidig et tilbud som mange ældre og dårligt gående er meget tilfredse med. Frederiksbergbusserne vil kunne opretholdes i samme omfang som i dag for en supplerende udgift på ca. 1,5 mio. kr. i forhold til det fremlagte forslag.

Den nuværende linje 34 vil blive ændret. Den vil fortsat køre fra Flintholm Station og køre ad C.F. Richs Vej, Bernhard Bangs Allé, Finsensvej, Nylandsvej og videre ad Hostrupsvej, Thorvaldsensvej og Danasvej. Her vil linjen dreje ad Vodroffsvej for at kompensere for linje 71 og køre videre forbi Hovedbanegården til Amager via Knippelsbro. Linje 34 kører i dag 4 gange i timen og vil med den ændrede linje i forslaget køre 2 gange i timen. Området ved C.F. Richs Vej og Bernhard Bangs Allé er inden for gåafstand til Flintholm Station, der betjenes af både metro og flere S-togslinjer og busser. Linjen sikrer, at der fortsat er tilgængelighed til bus, for dem der har behov for det. Hvis Frederiksbergbusserne opretholdes som i dag, vil det ikke være nødvendigt at køre ad Vodroffsvej, men linjen kan fortsætte ad Danasvej/Kampmannsgade.

De nævnte økonomiske forhold – til opretholdelse af Frederiksbergbusserne og en selvstændig A-bus på Gammel Kongevej – er sammenfattet i tabel 2.

Tabel 2: Budgetoverslag over udgift til busdriften i Frederiksberg Kommune med mulige tilkøb

	Movias overslag	Budgetteret på Frederiksberg	Frederiksbergbusser som i dag	A-bus på Gammel Kongevej
2019	54,7 mio. kr.	63,1 mio. kr.		
2020	57,6 mio.	66,1 mio. kr.	1,5 mio. kr.	13 – 16 mio. kr.

kr.

Der har med høringssvarene til Movia været forskellige ønsker fra kommuner og regioner. De forskellige ønsker har indgået i arbejdet med planlægningen af det samlede busnet. Hvis høringen i de berørte kommuner giver ønsker til ændringer i busnettet, kan Movia udarbejde alternative løsningsforslag. Disse kan bruges i dialog mellem kommunerne og tilkøbes, hvis der skabes enighed.

Høring på Frederiksberg af det lokale busnet:

Movia har sendt det beskrevne busnet i høring hos kommunerne og regionerne. Københavns Kommune er i gang med en offentlig høring, som foregår fra uge 1 og til og med uge 6. På Frederiksberg sendes det lokale busnet i offentlig høring fra uge 4 til og med uge 9.

Det er mellem kommunerne i regionen og Movia aftalt, at Movia er omdrejningspunkt for kommunikationen om deres forslag til nyt bynet, herunder forslaget til lokalt busnet. Selve forslaget til lokalt busnet, med tilhørende detailkort og kommunebeskrivelser, ligger således på Movias hjemmeside. Movia forestår ligeledes den umiddelbare dialog med presse og på de sociale medier. Movia opretter ikke selvstændige kanaler på de sociale medier i denne forbindelse, men benytter eksisterende kanaler, som f.eks. DOTs facebook-side. Frederiksberg Kommunes høring og kommunikation tilpasses denne strategi.

Frederiksberg Kommunes høring vil bestå af følgende elementer, hvori der er suppleret med By- og Miljøudvalgets ønsker, der kom frem på mødet den 27. november 2017:

- der afholdes et åbent borgerarrangement
- der udarbejdes en flyer, som omdeles ved busstoppestederne og lægges på biblioteker, Borgerservicecenteret m.v.
- der oplyses om høringen på kommunens facebook-side
- høringen annonceres i to uger på kommunens infostandere
- Ungerådet, Ældrerådet og Handicaprådet inviteres til dialogmøde om forslaget
- der oprettes en åben mail (nytbynet@frederiksberg.dk), hvor borgerne kan sende deres kommentarer til
- der lægges en nyhed på Frederiksberg Kommunes hjemmeside med link til det samlede busnet / høringsmateriale på Movias hjemmeside
- der skrives en pressemeddelelse til de lokale aviser om, at busnettet er i høring
- der udarbejdes en helsides annonce til de lokale aviser
- høringen annonceres i Frederiksberg Kommunes infoannonce i Frederiksberg Bladet i de to første uger af høringen
- der afholdes et åbent borgerarrangement den 21. februar 2018 fra kl. 15 til kl. 18 på Professionshøjskolen Metropol, Nylandsvej 27

Forvaltningen indsamler og bearbejder de indkomne høringssvar, og i løbet af marts og april 2018 fremlægges det samlede forslag til busnet for By- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen med henblik på endelig politisk godkendelse og bestilling hos Movia af det samlede busnet inden 1. maj 2018.

Frederiksberg Kommune deltager sammen med Københavns Kommune og Hvidovre Kommune (som repræsenterer de øvrige kommuner) i en arbejdsgruppe om kommunikation hos Movia. Arbejdsgruppen skal sikre, at kommunikationen omkring busnettet koordineres bedst muligt.

By- og Miljøområdet vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at der med Movias forslag til det lokale busnet nu foreligger et godt gennearbejdet forslag til det samlede busnet efter Cityringens åbning. Forslaget sikrer, at den nødvendige tilpasning af busnettet sker på en måde, der er til størst mulig gavn for brugerne og en lokal betjening af tilstrækkelig høj kvalitet. Betjeningen på Frederiksberg vurderes således tilfredsstillende dog med et enkelt opmærksomhedspunkt omkring Frederiksbergbusserne, der eventuelt kan sikres med yderligere tilkøb i forhold til Movias forslag.

Den foreslåede betjening af Gammel Kongevej med linjerne 31, 9A og 26 vurderes som tilfredsstillende i sammenhæng med betjeningen via skiftepunktet til metroen på Frederiksberg Alle, og det vurderes ikke at stå mål med udgifterne at etablere en selvstændig A-bus linje mellem K.B. Hallen og Vesterport for at sikre en selvstændig A-bus på hele Gammel Kongevej.

Det er forvaltningens vurdering, at den af Movia foreslåede justering af Frederiksbergbusserne ikke er nødvendig at foretage for at opretholde en samlet økonomi, der ligger indenfor de afsatte budgetrammer. Busserne har ganske vidst et forholdsvist lavt passagertal og dermed et stort tilskudsbehov pr. passager, hvorfor deres udnyttelse og relevans løbende

bør evalueres. Men eftersom åbningen af Cityringen ikke i sig selv begrundes en tilpasning af Frederiksbergbusserne, og brugerne af busserne både er dem, der har sværest ved at tilpasse sig ændringer og ofte kun benytter dette særlige bussystem vurderer By- og Miljøområdet, at det kan være relevant at opretholde Frederiksbergbusserne på det nuværende niveau i hvert fald i de første år efter Cityringens åbning. Forvaltningen anbefaler derfor, at Movias forslag til det samlede busnet sendes i høring med en ledsagende bemærkning fra By- og Miljøudvalget om, "at der som udgangspunkt ikke bør ske reduktion i omfanget af Frederiksbergbussernes drift, men at udvalget naturligvis også gerne modtager kommentarer på dette punkt."

Forvaltningen anbefaler, at der ikke umiddelbart disponeres flere midler til tilkøb end til Frederiksbergbusserne, og at eventuelle yderligere tilkøb afventer en senere fase, hvor der er større sikkerhed over budgetforventningerne. Dette skyldes særligt følgende forhold:

- Usikkerheden i de økonomiske overslag og i, hvordan brugerne vil vælge at transportere sig er så stor, at der bør afsættes en reserve til eventuelle merudgifter.
- Der er mulighed for at andre kommuner fremsætter ønsker / forslag til justering af busnettet, som også vil kunne berøre Frederiksberg Kommune økonomisk.
- Overgang til fossilfri drift / eldrift på flere buslinjer vil medføre øgede udgifter, hvortil der bør indkalkuleres en reserve.
- Endelig er det Movias vurdering, at det vil være nødvendigt med en ekstra informationsindsats i foråret 2019 for at sikre en god overgang til "Nyt Bynet". Det vil kræve supplerende økonomiske midler fra kommunerne. For Frederiksberg Kommune forventes det ekstra beløb at være omkring 350.000 kr.

Økonomi

Udgifterne til selve høringen afholdes inden for budgettet til den kollektive trafik.

Beslutningen om det samlede busnet, der tilpasses den kommende Cityring, vil give et øget behov for tilskud til busdriften, der dog vurderes at kunne afholdes indenfor de midler, der er afsat for 2019 og frem. Der vurderes også at være råderum til at finansiere forslag til tilpasninger i det foreslåede busnet efter høringen i mindre omfang. Bortset fra Frederiksbergbusserne vil dette dog kræve enighed med de øvrige berørte kommuner. Der vurderes ydermere at være midler til en ekstra informationsindsats.

Borgmesterpåtegning

Sagen kræver ikke borgmesterpåtegning.

Behandling

By- og Miljøudvalget.

JBS/PR/SCS

Bilag

oversigtskort_nyt_bynet

nyt-bynet-linje-12

nyt-bynet-linje-18

nyt-bynet-linje-26

nyt-bynet-linje-31

nyt-bynet-linje-37

nyt-bynet-linje-68

nyt-bynet-linje-72

nyt-bynet-linje-74

nyt-bynet-i-frederiksberg-kommune

kommunekort_frederiksberg

Punkt 6: Udbud af buslinje i Frederiksberg og København

13.05.16-G01-2-17

Resume

Buslinje 18 skal i udbud i 2018 med driftsstart i december 2019. På baggrund af den vedtagne målsætning om fossilfri busdrift i 2030 indstiller forvaltningen, at linjen udbydes med krav om nulemission, men dog med tilladelse til at køre med diesel-busser i opstartsperioden af kontrakten. Linje 18 kommer til at køre i Frederiksberg og Københavns Kommune, og Københavns Kommune har tilkendegivet, at de gerne vil arbejde mod en kombinationsløsning med begrænset dieseldrift.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at Movia i det kommende udbud af linje 18 stiller krav om nulemission med tilladelse til at køre med dieselbusser (med en miljøstandard på euro 6 eller luftpakkeniveau) på en del af driften i en opstartsperiode,
2. at fremtidige udbud af busdrift på Frederiksberg vil være med krav om emissionsfri drift.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at By- og Miljøudvalget godkender at Movia i det kommende udbud af linje 18 stiller krav om nulemission med tilladelse til at køre med diesel-busser på en del af driften i en opstartsperiode
2. at By- og Miljøudvalget godkender at fremtidige udbud af busdrift på Frederiksberg for så vidt det er muligt, vil være med krav om emissionsfri drift.

Sagsfremstilling

I forbindelse med tilpasningen af hele busnettet til Cityringen i 2019, skal kontrakterne på busdriften også tilpasses. Movia har været i dialog med de berørte busoperatører om den kontraktmæssige udmøntning af hele det nye Bynet 2019. Bynet 2019 kræver en tilpasning af kontrakterne, der medfører en forventet reduktion på mere end 200.000 timer, hvilket svarer til ca. 10 pct. af det samlede antal timer i Storkøbenhavn i 2018. I det omfang det er muligt arbejdes der med at gennemføre tilpasningen indenfor de nuværende kontrakter. Det har dog ikke været muligt i forhold til linje 18, som vil skulle i udbud, hvis den beslutes som angivet i Movias forslag for det samlede net.

I Movias forslag til det samlede busnet ændres linje 8A på Frederiksberg til en linje 18, der kører mellem Emdrup Torv og Lergravsparken. På Frederiksberg kører linjen mellem Valby Station og Nuuks Plads, som linje 8A i dag, og kører 6 gange i timen i myldretiden. Linjen kører kun i Frederiksberg og Københavns Kommuner. Der skal mellem de to kommuner skabes enighed om, hvorvidt linjen skal udbydes med krav om emissionsfri drift.

Bsluttes linje 18 skal den følge Movias kommende udbud A17, som gennemføres i foråret 2018 og har driftsstart i december 2019. Den endelige tildeling forventes at ske i september måned 2018. Udbuddet er på den måde tilrettelagt således, at driftsomfanget kan tilpasses efter kommunernes trafikbestilling den 1. maj 2018. Ydermere kan udbuddet af linje 18 helt annulleres, hvis linjen ikke beslutes.

Mulige udbud:

Linjen planlægges betjent med 12 meter busser, og det forventes, at der er behov for 23 driftsbusser. Til udbudsmaterialet skal det beslutes, hvilke miljøkrav, der skal stilles til driften på linje 18. Movia har opstillet tre forslag, der er nærmere beskrevet efterfølgende:

- Kort kontrakt med fortsat dieseldrift
- Kontrakt med nulemissionskrav til driften
- Kombinationsmodel med begrænset dieseldrift

Kort kontrakt med fortsat dieseldrift

Linje 18 udbydes i en 2-årig kontrakt med mulighed for 1+1 års forlængelse baseret på vilkår, der ligner den nuværende linje. Det vil sige dieselbusser med en miljøstandard på euro 6 eller luftpakke-niveau. Retten til at beslutte forlængelser forudsættes at ligge på Movias og dermed kommunernes side. Med denne model har kommunerne størst mulig frihed til at tilpasse eller omlægge betjeningen, når der er kommet erfaringer med kundernes adfærd i det nye Bynet. Med denne løsning kan kommunerne reducere, udvide eller omlægge driften i forbindelse med næste genudbud i 2021, 2022 eller 2023.

Kontrakt med nulemissionskrav til driften

Linje 18 udbydes med krav om fuld emissionsfrihed, hvilket vil sige el-busser eller busser med tilsvarende miljøegenskaber. Hvis omkostningerne til en sådan løsning skal holdes på et realistisk niveau, anbefaler Movia en 10-årig kontrakt med mulighed for 2 års forlængelse, hvor retten til forlængelse beror på operatørens præstationer i den første driftsperiode. Med denne løsning vil der opnås en helt emissionsfri drift til gavn for det lokale miljø langs linjen.

El-busser er fortsat en ny teknologi og busserne specialtilpasses indtil videre til de specifikke udbud. Det betyder, at det er sværere for operatørerne at benytte brugte el-busser på andre linjer. For at imødegå dette har Movia knyttet en økonomisk kompensation til ændringer i driftsbusantallet i både op- og nedadgående retning. Mulighederne for at tilpasse driftsomfanget til erfaringerne med det nye Bynet vil derfor være mindre, og i tilfælde af ændringer i busantallet være forbundet med omkostninger, der ikke findes i de nuværende kontrakter.

Merprisen for el-drift på linje 18 er endnu ikke vurderet nærmere. Med den seneste vurdering af kørsel med el-busser i forbindelse med et udbud i Roskilde og ud fra de nuværende forventninger i trafikbestillingsgrundlaget for "Nyt Bynet" til driftsøkonomien i den kommende linje 18, vurderer Movia, at eldrift vil give en merudgift på cirka 10 procent. For Frederiksberg Kommune vil det betyde en merudgift på 650.000 kr. i forhold til, at linje 18 i Movias nuværende forventninger vil koste 6.5 mio. kr. om året. Det er generelt Movias forventning, at totalomkostningerne til el-drift vil være faldende i de kommende år.

Kombinationsmodel med begrænset dieseldrift

De to ovenfor beskrevne modeller kan kombineres ved at arbejde med en nulemissionsmodel, hvor linje 18 udbydes i en 10+2-årig kontrakt baseret på nulemission som beskrevet ovenfor, men hvor det endelige busantal først fastlægges efter 1-1½ år, så for eksempel 5-6 af de nye nulemissionsbusser først anskaffes efter en 2-3 årig opstartsperiode. De første 2-3 år tillades det at bruge 5-6 brugte euro 6 eller luftpakke-opgraderede diesel-busser. Den marginale kilometeromkostning ved at køre med diesel-busser er højere end ved el-busser, hvilket vil give et incitament til at lade dieselbusserne køre færrest mulige kilometer, mens de resterende 17-18 nulemissionsbusser vil køre resten.

Med denne model vil kommunerne på baggrund af erfaringerne fra det første års drift kunne gennemføre en evaluering af erfaringerne med "Nyt Bynet" i 2. halvår 2020, og tage stilling til det endelige serviceniveau i busnettet. På baggrund af denne evaluering vil Movia indenfor en given ramme kunne udvide eller indskrænke det endelige busantal - også på linje 18, så det passer til det ønskede serviceniveau - uden der på linje 18 skal udbetales kompensation til operatøren på grund af den emissionsfri drift. Driftsøkonomien i kombinationsmodellen forventes at svare til driftsøkonomien i nulemissionsmodellen.

Omstilling til el-busser på Frederiksberg.

I forbindelse med Movias Trafikplan 2016 afgav Frederiksberg Kommune et høringssvar. Miljø- og klimavenlig busdrift var ét ud af flere temaer i Trafikplan 2016. Frederiksberg Kommune tilkendegav blandt andet i høringssvaret til Movia, at

- "Frederiksberg Kommune støtter op om målsætningen om fossilfri busdrift i 2030, som vil medvirke til at opnå Frederiksberg Kommunes målsætning om CO2 reduktioner og CO2 neutralitet i 2035."
- "Frederiksberg Kommune mener, at elbussers fordele omkring lokal luft- og støjforurening bør resultere i at Movia målrettet efterspørger køretøjer uden lokal luft- og støjforurening ved udbud af linjer i tætbebyggede byområder som Frederiksberg allerede fra trafikplanens startperiode."
- "Frederiksberg Kommune har ambitiøse målsætninger omkring mindskelse af lokal luft- og støj-forurening og ønsker, at være foregangskommune i forhold hertil."

By- og Miljøudvalget blev den 27. marts 2017 orienteret om godkendelsen af Movias Trafikplan 2016 i Movias bestyrelse.

By- og miljøområdet vurdering:

Forvaltningen vurderer, at udbud af emissionsfri busdrift på linje 18 både helt og i kombinationsmodellen med dieseldrift, vil være helt i tråd med Frederiksbergs Kommunes tilkendegivelser i høringssvaret til Movia i forbindelse med Trafikplan 2016.

Med Cityringen vil mange opleve, at de får en bedre kollektiv trafik. Metroen er ikke underlagt fremkommelighedsproblemerne, som busserne rammes af og kører derfor lagt hurtigere på tværs af byen. Det vil betyde, at mange vil vælge at benytte metroen i stedet for busserne. Det er imidlertid meget vanskeligt præcist at vurdere, hvordan passagermønstrene vil udvikle sig og på baggrund heraf vurderer forvaltningen, at kombinationsmodellen med begrænset dieseldrift er den mest optimale løsning. Her understøtter kommunerne omstillingen til emissionsfri busdrift, men stadig

med fleksibiliteten til at kunne ændre i driftsomfanget som følge af usikkerheden knyttet til passagerudviklingen, når Cityringen åbner.

Økonomi

Der er på Frederiksberg afsat ekstra midler til busdriften fra 2019 i forbindelse med åbningen af Cityringen i 2019. Movias økonomiske beregninger og overslag for 2019 og 2020 er fortsat behæftet med stor usikkerhed, da det er svært at forudsige, hvordan brugerne vil ændre vaner og benytte den kollektive trafik efter åbningen af Cityringen. Forvaltningen vurderer, at den ekstra udgift på 650.000 kr. kan holdes indenfor det samlede afsatte beløb til busdriften fra 2019 og frem.

Det er kun den ekstra udgift i forbindelse med udbuddet af linje 18 der kan holdes indenfor de allerede afsatte driftsmidler. Udbydes flere linjer med krav om emissionsfri drift vil det i en periode kræve ekstra driftsmidler. Udviklingen går hurtigt indenfor alternative drivmidler og jo flere linjer der udbydes med emissionsfrihed og jo mere erfaring operatørerne får, jo billigere vil det blive.

Borgmesterpåtegning

Sagen kræver ikke borgmesterpåtegning.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, K.
JBS/PR/SCS

Punkt 7: Tillæg til altanmanualen

02.00.00-G01-38-17

Resume

Frederiksberg Kommune har siden 2006 haft retningslinjer for opsætning af nye altaner på eksisterende etageboligbebyggelse. By- og Miljøområdet fremlægger nu forslag til et tillæg til den gældende altanmanual, for i en tid med fortsat usvækket ønske fra byens borgere om et uderum i byen, at kunne imødekomme en bredere palet af behov, samt præcisere de nødvendige hensyn til eksisterende, bevaringsværdig arkitektur.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet udvalget anmodede om en præsentation af ændringerne som følge tillægget til altanmanualen og bad om, at forvaltningen undersøgte mulighederne for høring af beboere i samme ejendom.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at det fremlagte forslag til et tillæg til altanmanualen vedtages.

Sagsfremstilling

Retningslinjerne for opsætning af nye altaner i eksisterende etageboligbebyggelse ”Din nye altan – fra idé til ibrugtagning”, er et skud på Frederiksberg Kommunes arkitekturpolitiske stamme, og er et nyttigt værktøj i forvaltningens daglige dialog med borgere og rådgivere med henblik på realiseringen af gode altanprojekter. Det massive ønske om altaner er gennem de seneste 10 år steget jævnt, og det har derfor også været nødvendigt løbende at justere og tilpasse retningslinjerne for at imødekomme borgernes ønsker. Dertil har udviklingen vist, at stadigt flere forskellige løsninger kan realiseres under hensyntagen til det særligt Frederiksbergske bybillede. Forløberen for den nuværende altanmanual repræsenterede den første større udfoldning af de nødvendige bygge- og planlovmæssige samt arkitektoniske hensyn. Beslutningen om at udføre den seneste revision, ”Din nye altan, fra ide til ibrugtagning”, udsprang således af et voksende behov for at følge med tidens udvikling, og på baggrund af erfaringer fra tidligere år at se på nye muligheder indenfor det byggelovmæssigt og arkitektonisk forsvarlige. Derfor vedtog Kommunalbestyrelsen den 26. november 2012 (pkt. 342), at forvaltningen arbejdede frem imod at lempe retningslinjerne for altaner uden at gå på kompromis med byens arkitektoniske kvaliteter.

Efter en længerevarende revideringsproces blev den nuværende altanmanual med titlen ”Din nye altan – fra idé til ibrugtagning” offentliggjort i oktober 2013. I 2014 blev ligeledes den reviderede altanmanual indarbejdet i de reviderede lokalplaner 153 (nu 189) ”Bevarende lokalplan for Svømmehalskvarteret” og lokalplan nr. 170 (nu 190) ”Bevarende lokalplan for et område omkring L.I. Brandes Allé”.

Tillæg til ”Din nye altan – fra idé til ibrugtagning”

Den 6. juni 2016 gjordes status over erfaringer med ”Din nye Altan – fra idé til ibrugtagning”, idet By- og Miljøudvalget drøftede en række temaer (pkt. 208), som kunne indgå i en fremtidig revision. Ved udvalgets møde den 19. juni 2017 (pkt. 218) fremlagde By- og Miljøområdet således på baggrund heraf konkrete forslag til, hvilke områder af manualen, som kunne revideres. By- og Miljøudvalget besluttede ved samme lejlighed, at revisionen udarbejdedes som et tillæg til den gældende manual.

Den endelige forslag til et tillæg til altanmanualen blev forelagt udvalget til vedtagelse den 30. oktober 2017 (pkt. 375). Tillægget består i hovedtræk af de følgende nye tiltag:

- Præcisering af den gældende vejlednings anbefalinger om hensyn til den enkelte facades arkitektur, altanens udførsel i det enkelte tilfælde, samt en udfoldning af muligheder for harmonisk, spredt opsætning af altaner i bevaringsværdige sammenhænge.
- Nye muligheder for etablering af tagaltaner og tagterrasser.
- Kort vejledning om håndtering af bevaringsværdige træer i tilfælde af, at altaner i den forbindelse udgør en udfordring.

Udvalget udsatte sagen, idet der ønskedes flere illustrationer. Der er således i nærværende udgave tilføjet illustrationer til forklaring af tekniske emner. Dertil er overskriften på enkelte afsnit ændret til en tydeligere pointering af, at der er tale om nye anbefalinger om tagaltaner og –terrasser, der ikke tidligere har været en mulighed. Der er tilføjet illustrationer til nedenstående punkter:

- A.1 Altanens detaljering - generelle anbefalinger
- A.2 Altanens møde med facaden - generelle anbefalinger
- A.3 Altaners antal og placering

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøområdet præsenterede den 19. juni 2017 udvalget for en række temaer, som kunne indgå i en fremtidig revision af Frederiksberg Kommunes altanmanual. Baggrunden for præsentationen var udvalgets ønske om, at forvaltningen afsøger muligheden for, at den gældende altanvejlednings anbefalinger kan udvides til at imødekomme en bredere palet af altanløsninger. Der blev således præsenteret de følgende forslag til nye anbefalinger:

- Anbefalinger om etablering af tagterrasser, kvistaltaner og udhængende tagaltaner
- Anbefalinger om altanudførsel og mødet med facaden
- Principper for harmoniske altanopsætninger

Forslagene blev præsenteret med udgangspunkt i, at altanvejledningen i sin nuværende form siden vedtagelsen i oktober 2013, har vist sig at være et nyttigt og robust værktøj i dialogen mellem borgere, rådgivere og forvaltning. Dog har erfaringer vist, at der på enkelte områder kan være nye og arkitektonisk forsvarlige muligheder for etablering af udeopholdsrum i tagetager, som ikke er omfattet af den gældende vejledning. Dertil viser andre erfaringer, at det med henblik på kommunens arbejde med bevaringsværdier og fastholdelse af arkitektonisk kvalitet, kan være en yderligere hjælp for borgere og rådgivere, at en række af de forventninger, som stilles til den konkrete udførsel af nye altaner og deres møde med historiske facader, præciseres. Endelig kan det med udviklingen ses, at den seneste vejlednings introduktion af harmonibegrebet som afløser for kolonneprincippet har affødt realiserede projekter, der tilfører de pågældende ejendomme gode helhedsvirkninger, som kan inspirere fremtidige ansøgere.

Nærværende tillæg er struktureret efter emnerækkefølgen i den gældende vejledning, som i fremtidige optryk vil indeholde henvisninger til tillæggets nye anbefalinger:

- A. Nye altaner på etageejendomme opført i perioden ca. 1850-1930
 - A.1 Altanens detaljering - generelle anbefalinger
 - A.2 Altanens møde med facaden - generelle anbefalinger
 - A.3 Altaners antal og placering
 - A.4 Tagterrasse og kvistaltaner i skrå tage mod gården
 - A.5 Udhængende tagaltaner i skrå tage mod gården
- B. Nye altaner på etageejendomme opført i perioden ca. 1930-1950
 - B.1 Tagterrasser og kvistaltaner i skrå tage mod gård og gade
- C. Bevaringsværdige træer

By- og Miljøområdets vurdering

Interessen for altaner er fortsat stor på Frederiksberg. Den afspejler et generelt ønske om at højne livskvaliteten mest muligt ved livet i byen, og er dermed udtryk for en ny tids forventninger til boligkvalitet i eksisterende etageejendomme. Hensigten med dette sæt supplerende anbefalinger er, at etablere grundlag for administrativ godkendelse af flere typer af altaner og tagterrasser, end det tidligere har været muligt. Endvidere er anbefalingerne udarbejdet med fokus på høj arkitektonisk kvalitet, når eksisterende bevaringsværdier erstattes med nye, varige kvaliteter. Derfor anbefaler By- og Miljøområdet, at udvalget vedtager nærværende tillæg med henblik på at understøtte en fortsat opmærksomhed på bevaringen af Frederiksbergs smukke kulturarv, når borgernes drømme om altaner skal virkeliggøres nu og fremover.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget
PBM/GH

Historik

By- og Miljøudvalget, 30. oktober 2017, pkt. 375:

Udvalget udsatte sagen, idet forvaltningen anmodedes om flere illustrationer.

Indstilling 30. oktober 2017, pkt. 375:

By- og Miljøområdet indstiller.

at det fremlagte forslag til et tillæg til altanmanualen vedtages.

Bilag

Altanmanual tillæg 151217

Din nye altan - fra ide til ibrugtagning

Punkt 8: Områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret, Lys under Buen

01.00.00-P20-1-17

Resume

For at skabe mere tryghed og give Bispeengbuen over Nordre Fasanvej positiv opmærksomhed, opsættes der kunstnerisk belysning på undersiden af Buen.

Den 19. juni 2017 bevilligede Kommunalbestyrelsen 200.000 kr. til projektering. Projektet skal nu godkendes, og der søges om de resterende midler.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen finansieret af det afsatte rådigheds-beløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Et mindretal (Anja Camilla Jensen) tog forbehold.

Udvalget anmodede om, at forvaltningen inden sagens behandling i Magistraten redegør for, hvordan de nye lamper vil blive sikret mod hærværk.

Indstilling

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Sagsfremstilling

Magistraten tilbagesendte den 4. december 2017 sagen til By- og Miljøudvalget blandt andet med henblik på at belyse borgerinddragelsen.

En områdefornyelse er en femårig indsats i et afgrænset kvarter med henblik på at igangsætte en udvikling via et fysisk, kulturelt og boligsocialt løft. Det er en kommunalt initieret indsats, hvor Staten også bidrager økonomisk.

Fordelingsnøglen er 2/3 kommunal og 1/3 stat. At løftet sker i samarbejde med lokale aktører er en hjørnesten i en områdefornyelse. Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret har været i gang siden maj 2013 og forventes afsluttet som aktiv indsats juni 2018. Kvarteret afgrænses af Godthåbsvej mod syd, Falkonér Alle mod øst, kommunegrænsen mod nord og Duevej mod vest med Nordre Fasanvej som den gennemgående akse. Der arbejdes med fire overordnede målsætninger: Kvarteret skal opleves som tryggere at færdes i, der skal være mere byliv, de unge skal have sat et tydeligt aftryk, og kvarteret skal fremstå grønnere og mere blå. Med sidstnævnte menes, at den øgede nedbør skal bruges som ressource og meget gerne rekreativt.

I Programmet for Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret beskrives både udfordringer og potentialer, ligesom der sættes retning for indsatsen. For at sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats arbejdes med i alt syv temaer, som blandt andet tæller Tryk færdens, Klima, Mødesteder og Bispeengbuen. Lys under Buen hører under temaet Tryk færdens, men relaterer sig også til temaet Bispeengbuen. I temaet Tryk færdens er der fokus på at skabe bedre forbindelser, øge trygheden samt gøre det mere interessant at færdes i kvarteret. Temaet Bispeengbuen drejer sig grundlæggende om at skabe gode oplevelser og bidrage til en positiv udvikling af dette unikke sted, hvorfor Lys under Buen også knytter an til dette tema.

Borgerinddragelsen begyndte i kvartergruppen, som er en del af organiseringen af Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret. Det er en følgegruppe, der har fulgt områdefornyelsen helt fra begyndelsen, og som i programmet beskrives som kvarterets stemme. Kvartergruppen har løbende været med til at sikre, at projekterne i områdefornyelsen giver lokal mening. I Kvartergruppen sidder lokale ildsjæle og repræsentanter fra boligforeninger, foreninger, institutioner og virksomheder i kvarteret. Kvartergruppen mødes kvartalsvis. Til et kvartergruppemøde den 8. december 2016 blev Lys under Buen drøftet. I Kvartergruppen var der stor opbakning for idéen om at sætte lys på eller under Bispeengbuen. Derfor blev Lys under Buen en del af en større omdisponeringssag den 19. juni 2017 i Kommunalbestyrelsen. Omdisponeringen og projekteringsmidler blev vedtaget.

Derefter har borgerinddragelsen været med henblik på inspiration til temaer for belysningen. Den 11. oktober blev der afholdt åbent møde under Bispeengbuen. Der blev hængt invitationer op på opgangene i nabolaget, annonceret på Facebook, og der var en notits i Frederiksberg Bladet. Antallet af deltagere var dog lavt, hvilket kan skyldes, at det var en meget regnfuld aften. Da målet med mødet om at få inspiration til temaer ikke blev helt opfyldt, foretoges interviews i området under og omkring Bispeengbuen på forskellige tidspunkter af dagen for at ramme så bredt som muligt. Endelig kunne folk kommentere på Facebook. På den måde opnåedes der mange inputs, som er givet videre til lysdesigneren, Jesper Kongshaug. Eksempler på foreslåede temaer er: Råt og urbant, Rum af strømme, Årstiderne og Under en bro. Derudover fortæller flere om en oplevelse af utryghed, og at lys kan medvirke til at øge trygheden.

Lysarmaturerne, der opsættes, er af en kvalitet, som gør, at farverne står skarpt og ikke sløret. Det giver flere muligheder for at variere belysningen og dermed slå temaerne an. Udendørs lamper er generelt dyrere i indkøb, da de skal være robuste og vandtætte. Der er fem års garanti på det valgte produkt, hvor de fleste andre armaturer på markedet har to års garanti. Det er lavenergi lysarmatur. Derfor forventes driften også at være lav.

Der kan opnås en besparelse primært ved at reducere i antallet af armaturer, mens at de andre udgifter stort set er faste. Herunder beskrives nogle scenarier med forskelligt antal armaturer og dermed forskellig økonomi og effekt.

Scenarie 1. Forhold som projekteret. 44 lamper over Nordre Fasanvej, 20 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
64 lamper	401.489 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	264.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	26.400 kr.
Ialt	824.202 kr.

Scenarie 2. 44 lamper over Nordre Fasanvej, 0 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
44 lamper	276.023 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	250.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	25.000 kr.
Ialt	683.336 kr.

Scenarie 3. 22 lamper over Nordre Fasanvej, 20 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
42 lamper	263.477 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	264.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.

Uforudsete udgifter 10%	26.400 kr.
Ialt	686.190 kr.

Scenarie 4. 22 lamper over Nordre Fasanvej, 0 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
64 lamper	138.011 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	250.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	25.000 kr.
Ialt	545.324 kr.

Beskrivelse af kvalitative forskelle på scenarierne:

Scenarie 1. Som projekteret. Her vil der opnås et skarpt fokuseret lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej. Samtidig vil lys imellem lameller over pladsen trække opmærksomhed mod det udendørs kulturhus og pladsen med scene, boldbane og tribunekonstruktionen.

Scenarie 2. Lysarmaturer over Nordre Fasanvej, hvor der, som i scenarie 1, opnås et skarpt og fokuseret lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej. Der er ingen lyskunst over pladsen og fokus vil alene være over Nordre Fasanvej.

Scenarie 3. Her vil der opnås et mindre skarpt lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej, idet der kun er et armatur i den ene vejside, den side der vender ind mod pladsen. Samtidig vil lys imellem lameller over pladsen, trække opmærksomhed mod det udendørs kulturhus og pladsen med scene, boldbane og tribunekonstruktionen.

Scenarie 4. Her vil der opnås et mindre skarpt lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej, idet der kun er et armatur i den ene vejside, den side, der vender ind mod pladsen. Der er ingen lyskunst over pladsen og fokus vil alene være over Nordre Fasanvej.

Se bilag benævnt Scenarier 2018 for illustration af scenarier.

Forvaltningen anbefaler fortsat scenarie 1.

Tidligere sagsfremstilling

Som et led i skabelsen af mere attraktive forbindelser på tværs af og ud af kvarteret for gående og cyklende, etableres lyskunst under Buen over Nordre Fasanvej. Derved vil oplevelsen ved at nærme sig Bispeengbuen blive mere tryk, flot og farverig i stedet for grå og mørk.

Lyskunsten oplyser undersiden af brokonstruktionen over Nordre Fasanvej. Lyset etableres således, at det også peger ind mod det Udendørs Kulturhus og det forventede Madmarked med Mere. Belysningen bliver temabaseret og holdes i en enkelt eller enkelte farver. Temaerne er fortsat ved at blive præciseret. Der indarbejdes brugerfunktioner, hvor forbipasserende kan få indflydelse på farve- eller temaskift via SMS.

Lyskunsten indebærer opsætning af og strømforsyning til 64 højteknologiske, lavenergi lysarmaturer.

Det er Jesper Kongshaug, der designer Lys under Buen. Jesper Kongshaug er en nationalt og internationalt anerkendt lysdesigner. Han er blandt andet lysdesigner hos Tivoli, han har designet det udendørs lys på Moesgaard Museum i Aarhus og været konsulent på Skuespilhusets indendørs og udendørs belysning.

Med henblik på at få inspiration til temaer for lyssætningen har der været afholdt møde på stedet, hvor der også blev vist et udsnit af lyssætningen. Dette blev efterfulgt af små interviews i morgen-, eftermiddags- og aften timerne suppleret af Facebook, hvilket også har givet input til temaer.

Lyssætningen forventes indviet 11. februar 2018.

By- og Miljøområdet vurdering.

By- og Miljøområdet vurderer, at projektet vil gøre, at Bispeengbuen fremstår som et mere positivt vartegn, og at oplevelsen af at nærme sig og køre under Buen vil blive mere positiv og tryk. Det vurderes endvidere, at projektet medvirker til at opfylde områdefornyelsens målsætning om, at Bispeengbuen i højere grad opfattes som et positivt, mangfoldigt område.

Økonomi

Teknisk set er områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret delt i to, en nordlig og en sydlig del. Lys under Buen ligger i den nordlige del.

Lys på Buen har tidligere fået bevilget 200.000 kr. til projektering og igangsættelse. Nu ønskes projektet gennemført, og der søges derfor bevilling af 824.231 kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018. Samtidig søges en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Det ansøgte beløb er baseret på et budget udarbejdet af de rådgivere, der udarbejder projektet (Se bilag). Et evt. restbeløb vil blive lagt i kassen.

Projektet afholdes inden for den afsatte ramme til Områdefornyelse Nordre Fasanvej Nord.

Den afledte drift udmøntes i forbindelse med forventet regnskab, når lyskunsten er etableret.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget, M, og K.
JD/BHW/HAA

Historik

Indstilling 27. november 2017, pkt. 418:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af Lys under Buen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 4. december 2017, pkt. 528:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Bilag

Lystest 11102017

Eksisterende forhold nordfra

Eksisterende forhold - kig mod Det Udendørs Kulturhus

lys under buen Blå - simulering.pdf

anlægsbudget 21112017

Bevilling - Lys under Buen

Program for Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret

scenarier_2018.pdf

Punkt 9: Program for Rolighedsvej

01.00.05-P00-21-17

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til konkurrenceprogrammet til en helhedsplan for Rolighedsvej bycampus på Frederiksberg "Fra lukket forskningsmiljø til åben bycampus". Derudover skal der udvælges 3 repræsentanter til vurderingskomitéen. Konkurrenceprogrammet er udarbejdet på baggrund af det fælles visionsnotat, som blev vedtaget i By- og Miljøudvalget 25. april 2016. Der er gennemført en tidlig interessent- og borgerinddragelse og der er indkommet 4 skriftlige input. Elementer fra inddragelsesprocessen er indarbejdet i konkurrenceprogrammet.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at konkurrenceprogrammet til en helhedsplan for Rolighedsvej bycampus på Frederiksberg "Fra lukket forskningsmiljø til åben campus" vedtages og
2. at der udvælges 3 repræsentanter til vurderingskomitéen, idet forvaltningen bemyndiges til at indsamle navne fra valggrupperne.

Udvalget anmodede om, at der i konkurrenceprogrammet indarbejdes formuleringer om skybrudsløsninger og om eventuelle sansehaver som elementer i det grønne.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,

1. at konkurrenceprogrammet til en helhedsplan for Rolighedsvej Bycampus på Frederiksberg "Fra lukket forskningsmiljø til åben bycampus" vedtages
2. at der udvælges 3 repræsentanter til vurderingskomitéen.

By- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget, at sagen tages til orientering.

Sagsfremstilling

Området mellem Rolighedsvej, Bülowvej, Ågade og Den Grønne Sti har huset Københavns Universitet og Danmarks Tekniske Universitet. Idet staten ikke længere ønsker at benytte ejendommen, overtog statens ejendomsselskab Freja ejendomme ejendommen den 1. januar 2016 med henblik på udvikling og salg. Freja ejendomme A/S er et aktieselskab ejet af den danske stat, som har til opgave at udvikle og sælge de ejendomme, som staten ikke længere skal benytte.

Området er i dag omfattet af Lokalplan 174 for undervisnings- og forskningsinstitutioner ved Bülowvej, Rolighedsvej m.v., som udlægger området til offentlige formål i form af undervisnings- og forskningsinstitutioner med tilknyttede servicefunktioner. Endvidere præciserer lokalplanen at opførelse af ny bebyggelse kræver udarbejdelse af en ny lokalplan.

Da der ikke længere kan forventes at være statslige funktioner på grunden udarbejdede Freja ejendomme og Frederiksberg Kommune et fælles visionsnotat for områdets fremtid.

Visionsnotat

By- og Miljøudvalget vedtog den 25. april 2016 at godkende visionsnotatet "Fra lukket forskningsmiljø til åben bycampus" for området mellem Rolighedsvej, Bülowvej, Åboulevard og Den Grønne Sti, idet vigtigheden af politisk deltagelse i bedømmelseskomité blev understreget.

Forvaltningen blev anmodet om at hente inspiration fra Lund Kommune om konceptet "Meeting places" samt om at undersøge muligheden for at etablere flygtningeboliger.

Visionen beskriver målsætninger for, hvordan området med udgangspunkt i Frederiksbergstrategien og Kommuneplanen, kan omdannes til et levende område i byen, der er integreret i byen og understøtter den bedst muligt. Området er i dag omkranset af et hegn og ikke åben for offentligheden. Visionsnotatet kan ses i konkurrenceprogrammets bilag.

Freja ejendomme har indgået en aftale med udviklingsvirksomheden NREP om salg af en del af ejendommen baseret på de anvendelser, der er beskrevet i visionsnotatet, herunder kollegie-/ studieboliger. Freja ejendomme er også i dialog med Prins Henriks Skole om salg af en del af ejendommen, men der er endnu ikke en endelig aftale på plads. Prins Henriks Skole har udfordringer med plads på deres nuværende adresse på Værnedamsvej, og ønsker at udvikle skolen på Frederiksberg.

Forvaltningen vurderer, at det ikke længere er aktuelt at etablere flygtningeboliger på grunden. Forvaltningen har ikke kunnet finde frem til "Meeting places" i Lund med umiddelbar relevans. Dog er mødesteder og synergi en central del af konkurrenceprogrammet.

Idræt

I Budget 2018 står der: ”Der er igangsat de indledende skridt til en byudvikling på Københavns Universitets tidligere arealer ved Rolighedsvej. Parterne er enige om at undersøge, om byudviklingen kan give anledning til, at der kan indpasses nye idrætsfaciliteter, eller at de eksisterende faciliteter i området kan udvikles eventuelt i samarbejde med private aktører.”

På den baggrund er forvaltningen ved at undersøge mulighederne for at indpasse nye idrætsfaciliteter i området. Matriklen med den ældre badmintonhal umiddelbart vest for Den Grønne Sti er taget med i projektområdet. Matrikel 240 d er ejet af Frederiksberg Kommune, mens selve badmintonhallen er ejet af Frederiksberg Badminton Klubs fond. Programmet stiller til opgave at indpasse en ny idrætsfacilitet, som indeholder både en stor idrætshal og en mindre hal svarende til badmintonhallen, i helhedsplanen, idet der er taget forbehold for, at den økonomiske finansiering ikke er tilvejebragt. I givet fald den skal realiseres, skal der tilvejebringes finansiering i samarbejde med de andre aktører.

Interessent- og borgerinddragelse

Med udgangspunkt i visionsnotatet er der gennemført en interessent- og borgerinddragelse for at sikre en tidlig inddragelse i omdannelsesprocessen og for at få input til konkurrenceprogrammet.

Forvaltningen, Freja ejendomme og NREP identificerede i fællesskab en række centrale interessenter, som har en særlig interesse i udviklingsplanerne og som kunne bidrage med særlig viden og input for at kvalificere konkurrenceprogrammet. På den baggrund er der afholdt en række ”kaffemøder” med hhv. daginstitutionerne langs Den Grønne Sti, de studerende, erhverv og med uddannelsesinstitutionerne. Derudover har der været dialog med andre interessenter, blandt andet Prins Henriks Skole og UMEUS studieboliger.

Borgerworkshopen var et drop-in arrangement hvor naboerne var særligt inviteret og alle var velkomne. Der var cirka 50-60 deltagere, hvoraf de fleste var naboer og enkelte med relation til badmintonklubben. Borgerworkshopen blev afholdt i et telt på grunden, hvor der blev serveret varm kaffe og suppe. Der var en guidet tur på det ellers lukkede område, og der var mulighed for direkte dialog om visionsnotatet med både Frederiksberg Kommune, Freja ejendomme, NREP og Prins Henriks Skole. Notat fra borgerworkshopen og interessentinddragelsen er vedhæftet.

Efterfølgende var det muligt at sende skriftlige input til udviklingsplanerne. Der er indkommet fire input, som blandt andet omhandler forslag om erhvervspark, forslag om torvehal, grønne områder, forbindelser for gående og cyklister, parkering, trafik, bevaringsværdige bygninger, arkitektur, bebyggelsesprocent, højde på bygninger, boligtyper, skole, butikker samt mulig fremtidig åbning af ladegårdsåen. Input er resumeret og vurderet i vedlagte bilag og kan ses vedhæftet i deres fulde længde.

Forvaltningen vurderer, at interessent- og borgerinddragelsen overordnet har bekræftet visionen for området og at temaerne vil blive belyst i konkurrencen. Udvalgte citater fra interessentinddragelsen og fra borgerworkshopen, som ligger inden for visionen, er indarbejdet i konkurrenceprogrammet. Dog har der også været forslag som f.eks. torvehal, midlertidig anvendelse og forskellige typer erhvervsmiljøer, som ikke er indarbejdet i programmet.

Konkurrenceprogram Rolighedsvej Bycampus

På baggrund af visionsnotatet og en tidlig interessent- og borgerinddragelse har Freja ejendomme, udvikleren NREP og Frederiksberg Kommune udarbejdet et udkast til konkurrenceprogram for en helhedsplan. Formålet med konkurrencen er at give en bred belysning af, hvordan området kan udbygges, blive et levende byområde og kædes sammen med den omkringliggende by.

Visionen er at skabe en bycampus – Rolighedsvej Bycampus, som skal være en del af Frederiksberg Campus og være med til at understøtte Frederiksberg som vidensby. Rolighedsvej Bycampus skal være et åbent område, der inviterer byen og lokalområdet indenfor, samtidig med at det er et godt sted at bo, studere, dyrke idræt og arbejde. Derfor skal området indeholde skole, idrætsfaciliteter og boliger. Derudover kan der placeres mindre butikker og serviceerhverv, som er rettet mod campuslivet. Endvidere skal der ske en udbygning af forbindelser gennem området, som, sammen med Den Grønne Sti, gør området til en del af byen.

Funktioner, der skal placeres på området er:

- Byskole med plads til 900 til 1.100 elever fra skole, børnehave og gymnasium.
- Idrætsfaciliteter til organiseret idræt med et grundareal svarende til en fuld hal.
- Moderne kollegie-/ studieboliger med plads til 500-700 studerende inklusiv iværksættermiljø.

- Særlig boform med fokus på fællesskab for "young professionals" mellem 25 og 40 år med plads til 200-300 beboere.

Funktionerne er nærmere beskrevet i konkurrenceprogrammets bilag.

Derudover kan der placeres mindre butikker, serviceerhverv og familieboliger, der understøtter områdets aktiviteter.

I bedømmelsen vil der blive lagt vægt på:

- Den gode idé, der underbygger visionen om et åbent bycampus, som forholder sig til det omkringliggende bymiljø og kobler byrum og funktioner sammen på en overbevisende måde.
- Kvaliteten i udearealerne, herunder mødesteder og synergi mellem de forskellige funktioner og brugere.
- At forslaget rummer miljømæssig og social bæredygtighed, grønne uderum og en kobling til Den Grønne Sti og de omkringliggende grønne områder.
- Forslagets arkitektoniske kvalitet, herunder balancen mellem de bevaringsværdige bygninger og nybyggeri samt at forslaget er realistisk og bygbart.

Bevaring og nybyggeri

Stedets bygningsmasse fremstår som en blandet bebyggelse af markant forskellige bygningstyper. Her optræder nyere laboratorier, længer i én etage, klassiske tunge og bymæssige frederiksbergjendomme samt mere profane huse af varierende arkitektonisk kvalitet. Konkurrenceprogrammet lægger op til at videreudviklingen af området skal ske som en balance mellem bevaring af områdets værdier og grønne træk og fornyelse i form af nybyggeri.

I Kommuneplan 2017 og i den eksisterende lokalplan er de to store klassiske frederiksbergjendomme mod henholdsvis Rolighedsvej og Bülowvej udpeget som bevaringsværdige og forudsættes bevaret i den fremtidige planlægning. Staldbygningen fra 1908 er SAVE-registreret i 1994 med en bevaringsværdi på 3 (høj bevaringsværdi), men er ikke udpeget som bevaringsværdi i kommuneplanen. De resterende ejendomme opført før 1940 har SAVE-værdier på 5 og 6, som heller ikke er udpeget som bevaringsværdige i Kommuneplanen. Derudover er laboratoriebygningen mod Ågade (Bülowvej 27) bygningspræmieret i 1999-2001 af Frederiksberg Kommune. Det indgår som grundlag for programmet, at de to store klassiske frederiksbergjendomme bevares, mens de resterende bygninger kan nedrives.

Parallelopdrag

Konkurrencen organiseres som et parallelopdrag. I parallelopdraget indbydes 3 teams til konkurrencen. Der er lagt vægt på, at de tre teams har kompetencer inden for arkitektur, mødesteder, landskab, forbindelser, byrum, byliv og samspillet mellem forskellige funktioner. Konkurrencen sættes i gang med et kick-off møde for alle teams. Undervejs vil der være 2 workshops med hvert team for sig. Afslutningsvis præsenterer hvert team deres bud på en helhedsplan.

Vurderingskomitéen deltager i workshops med de enkelte hold samt den afsluttende præsentation og bedømmelse.

Vurderingskomitéen sammensættes af 3 repræsentanter for Frederiksberg Kommune, 2 for Freja ejendomme, 2 for NREP, 1 for Prins Henriks Skole og 1 fagdommer. Tilknyttet vurderingskomitéen og deltagere i workshops vil også være repræsentanter fra Freja ejendomme, NREP, rådgiver Kuben Management, Frederiksberg Kommunes forvaltning og Prins Henriks Skole.

Der udpeges ikke en vinder af konkurrencen, men på baggrund af de indkomne forslag udarbejdes der en helhedsplan, der skal danne baggrund for den videre planproces.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at udkastet til konkurrenceprogram danner et godt grundlag for en konkurrence om en helhedsplan for området. Konkurrenceprogrammet bygger videre på visionerne i visionsnotatet og udviklingsprocessen er sket i dialog med naboer og interessenter. Forvaltningen vurderer, at bevaringen af de to klassiske Frederiksberg ejendomme er essentiel for områdets fremtidige karakter og historiefortælling. Ny bebyggelse med funktioner som skole, idrætshal, studieboliger, særlige boformer mv. vil kunne tilføje kvaliteter og byliv til området.

Økonomi

Udgifter til konkurrencen afholdes af grundejer og udvikler.

Idrætsfaciliteten er ikke finansieret, idet der, i givet fald den skal realiseres, skal tilvejebringes finansiering i samarbejde med de andre aktører.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget.
JD/AT

Bilag

Konkurrenceprogram Rolighedsvej udkast

Borgerworkshop og interessentinddragelse opsamling

Resumé og vurdering af input Rolighedsvej

Input 1 Michael Kahr Jørgensen

Input 2 Bo Sørensen

Input 3 Ettore Rocca og Lise Winther-Jensen

Input 4 Birgitte Dag Randløv

Punkt 10: Endelig vedtagelse af Lokalplan 213. Student Innovation House i den tidligere politistation på Howitzvej 30

01.02.05-P16-23-17

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om forslag til Lokalplan 213 skal vedtages endeligt. Lokalplanforslaget giver mulighed for at omdanne den tidligere politistation på Howitzvej 30 til studenter- og innovationshus. Forslaget har været i offentlig høring i 8 uger frem til den 13. december 2017, og der har været afholdt Åbent Hus den 7. november 2017.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslag til Lokalplan 213 vedtages endeligt.

Udvalget anmodede om, at forvaltningen henleder bygherres opmærksomhed på Handicaprådets høringssvar.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at forslag til Lokalplan 213 vedtages endeligt.

Sagsfremstilling

Baggrunden for lokalplanen er, at bygningen har mistet sin oprindelige funktion som politistation, og den nye ejer - CBS - ønsker et anvendesskift fra offentlige formål til studenterhus med tilhørende funktioner. Dette giver den gældende lokalplan 97 ikke mulighed for. Samtidig er formålet med lokalplanen at sikre den bevaringsværdige bygning og den måde, den indgår i det omkringliggende kulturmiljø.

Kommunalbestyrelsen vedtog på møde den 25. september 2017 at offentliggøre forslag til Lokalplan 213 i en periode på 8 uger, at der ikke skulle udarbejdes miljøvurdering, og at der skulle afholdes Åbent Hus.

Forslag til Lokalplan 213 har været offentliggjort i perioden fra den 18. oktober til den 13. december 2017. Der blev afholdt Åbent Hus den 7. november 2017. Åbent Hus afholdes af forvaltningen og med deltagelse af bygherre. Her har borgerne mulighed for at høre nærmere om lokalplanen og det konkrete projekt. Der deltog ca. 6 borgere.

Forslag til lokalplan

Lokalplanområdet omfatter en enkelt ejendom beliggende på Howitzvej 30. Ejendommen har tidligere været anvendt til politistation.

Copenhagen Business School (CBS) har købt ejendommen, og ønsker at etablere et studenter og innovationshus og tilhørende funktioner i bygningen. De studerende ønsker at skabe et hus, der danner ramme for mødet mellem de studerende - både lokale og internationale. De studerende ønsker at skabe et hus, der bygger bro mellem de studerende og offentlige og private virksomheder og organisationer. Ud over den daglige brug til studenter- og innovationshus, er det et ønske lejlighedsvist at afholde blandt andet markeder, festivaler, rekrutterings-events og andre messelignende arrangementer.

Ejendommen er en del af et samlet anlæg bestående af brandstation, politistation, domhus og kirke. Anlægget er udpeget som kulturmiljø, og bygningerne er udpeget med en høj bevaringsværdi på 1-2 i Kommuneplan 2017. Domhuset, den foranliggende plads og kolonnaderne er fredede. Bygninger med høj bevaringsværdi må ikke ændres eller ombygges udenpå. Fredede bygninger og anlæg må slet ikke ændres.

Lokalplanområdet har hidtil været omfattet af Lokalplan 97, der udlægger området til offentligt formål i form af domhus, brandstation, politistation kirke, bibliotek og lignende offentlige funktioner. Den ønskede anvendelse er ikke i overensstemmelse med lokalplanen, og der skal derfor udarbejdes en ny lokalplan, der muliggør den ønskede anvendelse.

Lokalplanen fastsætter anvendelsen til offentlig institution, undervisnings- og forskningsinstitution, conferencefaciliteter, erhvervskvæser, tilhørende cafeteria/café og kulturelle aktiviteter.

Lokalplanen fastsætter bevaringsbestemmelser for den tidligere politistation, derfor må bygningen ikke ændres udenpå. Lokalplanen udlægger et byggefelt til en fritstående bygning i gårdrummet mellem den tidligere politistation og brandstationen i en maksimal højde på 8 m. Denne bygning rører ikke facaderne på den bevaringsværdige bygning, og den fritliggende bygning skal fremstå med et visuelt transparent og spinkelt udtryk. Tag og facader må dog beplantes.

Lokalplanen fastlægger, at der skal etableres mindst 100 cykelparkeringspladser, og der skal etableres mindst 7 parkeringspladser, det svarer til det eksisterende antal parkeringspladser. Den ændrede anvendelse vurderes ikke at give anledning til øget trafik i forhold til den tidligere anvendelse som politistation, idet det forventes, at størstedelen af brugerne enten vil cykle, gå eller tage bussen eller toget i en hverdagssituation eller ved særlige arrangementer med eksterne deltagere.

Der skal etableres opholdsareal på mindst 10 % af bruttoetagearealet svarende til det omfang kommuneplanen fastsætter.

Høringen

Der er i perioden indkommet 3 høringssvar. Metroselskabet har ingen bemærkninger, Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg ser positivt på, at der opføres en fritliggende bygning i gården, der ikke er synlig fra vejen. De finder det vigtigt, at lokalplanen ikke tillader forandringer af den eksisterende bygning. Handicaprådet skriver bl.a. at de forudsætter, at de nødvendige tilgængelighedsforanstaltninger sker fra gården eller inde i huset, da bygningen er bevaringsværdig.

Indsigelsesbehandling og samlede høringssvar er vedlagt som bilag. Høringssvarene giver ikke anledning til ændringer af lokalplanen.

Frederiksbergstrategien

Omdannelse af den tidligere politistation til studenterhus for CBS understøtter Frederiksbergstrategiens vision om Frederiksberg som Byen i byen med en særlige identitet, hvor kulturmiljøerne skal udnyttes som en aktiv ressource. Nuværende og fremtidige projekter vil tage afsæt i de konkrete kulturhistoriske værdier i det pågældende kvarter.

Omdannelsen af politistationen understøtter også Frederiksbergstrategiens vision om Frederiksberg som Vidensbyen, som skal være en dynamisk vidensby med optimale rammer for uddannelsesinstitutioner. Der skal skabes rammer og udvikles løsninger, der giver vidensinstitutionerne de bedst mulige rammer og den optimale integration i byen.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at den ønskede omdannelse af den tidligere politistationen understøtter Frederiksbergstrategiens mål om at skabe de bedst mulige rammer for integration af vidensinstitutionerne i byen. Forvaltningen vurderer, at den ønskede omdannelse sker med respekt for områdets og den bevaringsværdige bygnings kulturhistoriske værdier. Forvaltningen vurderer ikke, at de indkomne høringssvar giver anledning til ændringer i lokalplanen.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
JD/CF

Bilag

Indsigelsebehandling. LP 213

Forslag til Lokalplan 213_TIL TRYK

Høringssvar Handicaprådet

Metroselskabets bemærkninger.pdf

fbf Lokalplan for CBS STudent House bemærkning DT.pdf

Punkt 11: Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune

01.02.25-P15-1-16

Resume

Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune beskriver kommunens indsats for at fremme en miljømæssig bæredygtig udvikling i samarbejde med byens borgere og virksomheder. Den tager udgangspunkt i Frederiksbergstrategiens visioner og arbejdsprincipper og uddyber i fem hovedtemaer, hvordan der konkret arbejdes med at fremme udviklingen, og hvilke fremtidige indsatser Frederiksberg Kommune med fordel kan fokusere på. Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt målsætningen og planen kan godkendes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune sendes i offentlig høring, herunder til det grønne råd.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller, at Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune godkendes med henblik på eventuel offentlig høring.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 27. november 2017 sagen.

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 30. oktober 2017 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at uddybe frivillighedsaspektet.

Frederiksberg Kommune har altid haft en god tradition for at samarbejde med byens borgere og virksomheder om den indsats, der beror på frivillighed. Det handler både om den indsats, der ikke er lovbunden, men understøtter kommunens målsætninger fx mindre CO₂-udledning som følge af energibesparelser i private ejendomme - til de initiativer, der opstår som et ønske fra civilsamfundet om at bidrage til den grønne omstilling fx byhaver med lokal produktion af grøntsager.

Nytteværdien af samarbejdet mellem borgere og kommune er stor og falder ud til alles fordele. Kommunen sikrer forankring af lokale projekter og initiativer, og borgerne oplever kommunen som den ressource, der skal til for at give et borgerinitieret tiltag større styrke og måske bedre levskraft. Et godt eksempel på samspil mellem borgerne og Frederiksberg Kommune er "Naboskab", hvor 10 boligforeninger har fået tilbuddet om et skab i gården, hvor beboerne kan bytte ting. Projektet bidrager til den cirkulære økonomi, til nabofællesskabet og til Frederiksberg Kommunes målsætning om højere genanvendelighed i affaldssorteringen.

Dette initiativ samt flere andre som eksempel på inddragelse af frivillighedsaspektet er indarbejdet i Bæredygtighedsplanen for Frederiksberg Kommune på side 12 (samarbejdet med private boligejere og virksomhederne), s. 23 (projektet "Naboskab"), s. 26 (3. afsnit i indledning) og s. 29 (støtte til borgerinitiativer).

Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 23. oktober 2017 sagen.

By- og Miljøudvalget vedtog i juni 2016 en to-årig indsatsplan for bæredygtig udvikling og godkendte i november 2016 en beskrivelse af indsatsområderne i en kommende Bæredygtighedsplan. Hermed fremlægges Bæredygtighedsplanen til godkendelse (bilag 1).

Med Frederiksbergstrategien er bæredygtighed gjort til fundamentet for byens udvikling, så indsatsen for at sikre en bæredygtig udvikling løftes overalt i kommunen på tværs af sektorer og fagligheder.

Frederiksbergstrategien følges op med en bæredygtighedsplan, der beskriver den hidtidige og fremtidige indsats for at styrke den miljømæssige bæredygtige udvikling af Frederiksberg Kommune. Det sker ud fra følgende fem temaer:

- Bæredygtige bygninger og byudvikling
- Bæredygtig energiforsyning
- Bæredygtig mobilitet
- Cirkulær økonomi og ressourcer
- Biodiversitet og bynatur

Bæredygtige bygninger og byudvikling

Frederiksberg skal være et bæredygtigt storbyområde, der planlægger udviklingen af byen, så fremtidige behov tilgodeses. Frederiksberg Kommune vil fremme det bæredygtige byggeri uden at gå på kompromis med den arkitektoniske kvalitet, og vil fortsat arbejde for at nedbringe energi- og ressourceforbruget i egne og private bygninger blandt andet ved at styrke samarbejdet med private boligejere. Desuden vil kommunen integrere klimatilpasningen i byplanlægning og byudvikling, så Frederiksberg vedbliver at være en robust by, der kan håndtere klimaforandringerne.

Bæredygtig energiforsyning

Frederiksberg har et vedtaget mål om at blive CO₂-neutral by i 2035. Derfor er det særligt vigtigt, at energiforsyning bliver omstillet, da det er den største kilde til CO₂-udledning i kommunen. I samarbejde med de fælleskommunale selskaber vil Frederiksberg arbejde målrettet for at sikre en fortsat omstilling af fjernvarme- og bygassystemer til vedvarende energikilder, forvaltningen vil udarbejde en plan for mulighederne for mere lokal, vedvarende energi, og vi vil sikre en strategi for, at der fremadrettet investeres i vedvarende energi udenfor kommunen.

Bæredygtig mobilitet

Det skal være nemt at transportere sig miljørigtigt fra sted til sted for alle borgere og byens brugere. Derfor skal Frederiksberg fortsat investere i cykelfremmende tiltag som cykelstier og cykelparkering, så Frederiksberg bliver den mest cyklende by i Danmark. Andelen af fossilfri trafik skal øges, og Frederiksberg Kommune skal gå foran, så den kommunale bilpark er fossilfri i 2030. Desuden vil Frederiksberg arbejde målrettet for at etablere mere metro og fossilfrie buslinjer. I planen indgår desuden et nyt mål om, at den kommunale bilpark skal være fossilfri i 2023.

Cirkulær økonomi og ressourcer

En vigtig del af den bæredygtige tankegang er begrebet cirkulær økonomi og bevidstheden om at passe på ressourcerne. Frederiksberg Kommune satser stort på genanvendelse og genbrug af affaldsressourcerne og udvikler kontinuerligt metoder til at nedbringe mængden af husholdningsaffald til forbrænding. I marts indfører kommunen sortering af madaffald til biogas. En anden vigtig ressource er drikkevand, hvor kommunen arbejder målrettet for at beskytte kommunens fremtidige bynære indvindinger.

Biodiversitet og bynatur

Frederiksberg er en grøn by og har en målsætning om at skabe mere bynatur og øge biodiversiteten i byen. Frederiksberg Kommune vil fremme grønne tage, taghaver og facader, sikre stille og grønne områder, og sammen med borgerne skabe rum for endnu mere natur og grønne oplevelser.

Bæredygtighedsplanen vil afspejle budgetforligets ønske om, at der i budgetårene 2018 og 2019 er afsat ressourcer til at udarbejde et roadmap for, hvordan Frederiksberg med størst mulig involvering af borgerne og andre aktører kan understøtte FN's verdensmål.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljørådet vurderer, at de fem temaer danner rammen om en helhedsorienteret og sammenhængende miljømæssig bæredygtighedsindsats. Bæredygtighedsplanen beskriver, hvor der er planer om at gøre en ekstra indsats, så den samlede indsats for at sikre en bæredygtig udvikling, som beskrevet i Frederiksbergstrategien, bliver koordineret og løftet.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

By- og Miljøudvalget
CS/PS

Historik

By- og Miljøudvalget, 23. oktober 2017, pkt. 350:
By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 23. oktober 2017, pkt. 350:

By- og Miljøområdet indstiller,
at Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune godkendes med henblik på eventuel offentlig høring.

By- og Miljøudvalget, 30. oktober 2017, pkt. 370:

Udvalget udsatte sagen, idet forvaltningen anmodedes om at uddybe frivillighedsaspektet.

Indstilling 30. oktober 2017, pkt. 370:

By- og Miljøområdet indstiller,

at Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune godkendes med henblik på eventuel offentlig høring.

By- og Miljøudvalget, 27. november 2017, pkt. 414:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

Indstilling 27. november 2017, pkt. 414:

By- og Miljøområdet indstiller,

at Bæredygtighedsplan for miljøet i Frederiksberg Kommune godkendes med henblik på eventuel offentlig høring.

Bilag

Bæredygtighedsplan-november

Punkt 12: Lukket

04.04.00-P20-8-15